

Dr Bernardeta Iwańska-Cieślik
Instytut Komunikacji Społecznej i Mediów
Uniwersytet Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy
biwanska@ukw.edu.pl

Dawna książka i prasa w badaniach bibliotekarzy akademickich w latach 2016-2018 i ich obecność w przestrzeni sieciowej

Abstrakt: Bibliotekarze akademicy z 59 uczelni państwowych uczestniczą w komunikacji naukowej poprzez publikowanie prac z zakresu informacji naukowej i bibliotekoznawstwa, fragment tych badań dotyczy dziejów książki, bibliotek i prasy do 1945 r. Dotychczas dokonano ich przeglądu za okres 2013-2015. Prezentowana analiza jest kontynuacją i dotyczy okresu od 2016 do 2018 r. Uzyskane dane zostaną przedstawione w oparciu o założenia metody bibliografii statystycznej. W znacznej mierze skupiono się na obecności tych publikacji w przestrzeni sieciowej w porównaniu do poprzedniego okresu badań. Przyjęte hipotezy badawcze to: artykuły z czasopism są znacznie bardziej widoczne niż publikacje monograficzne i prace zbiorowe; bibliotekarze w małym zakresie korzystają z innych form promocji własnych publikacji i ograniczają się do ich rejestracji w bazach i repozytoriach uczelnianych.

Słowa kluczowe: bibliotekarze akademicy, publikowanie, historia książki, historia prasy, repozytoria, bazy dorobku naukowego, Google Scholar, ORCID, Academia.edu, ResearchGate

Książkę dawną i prasę można badać i rozpatrywać w wielu konfiguracjach i z różnych perspektyw. Przykładem tego są publikacje wydane w okresie od 2016 do 2018 r. Pomimo trudności w dotarciu do wykazów prac naukowych bibliotekarzy akademickich, udało się zidentyfikować 1777 pozycji. Wśród nich odnotowano prace poświęcone najstarszym kodeksom, pierwszym drukom, kolekcjom starodrucznym czy recepcji druków XIX-wiecznych. Już na samym początku zauważono, że w znacznie mniejszym stopniu interesowano się prasą wydawaną do 1945 r. Również ten rok zamyka ramy czasowe tego

artykułu. Podobne badanie przeprowadzono w październiku 2015 r.¹, kiedy to za okres 2013-2015 odnotowano 1708 prac, przy czym ostatni rok nie został przeanalizowany w całości, ponieważ bazy dorobku publikacji były jeszcze niekompletne. Rok 2015 został omówiony w osobnym artykule, poświęconym aktywności publikacyjnej bibliotekarzy akademickich. Przeanalizowano w nim 642 pozycje, w tym z historii książki i prasy 106 prac².

Podjęto się analizy publikacji autorstwa pracowników bibliotek uczelni odnotowanych na liście Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego w 2022 r.³ Łącznie pochyłono się nad dorobkiem naukowym 59 książnic. Jest to tylko ułamek bibliotek naukowych funkcjonujących w Polsce, ponieważ w świetle *Roczników Statystycznych GUS* w 2015 r. było ich 1001, a w 2019 – 848, w 2020 – 808, w tym bibliotek uczelnianych 611⁴.

Przeglądu opracowań na temat dorobku naukowego tej grupy zawodowej dokonano już w poprzedniej pracy, od roku 2015 ukazały się analizy przede wszystkim w pracy zbiorowej pod redakcją Krystyny Jazdon *Biblioteka naukowa: czy jeszcze naukowa?* (Poznań 2018), a tam opracowania Joanny Dziak⁵, samej Krystyny Jazdon z Aleksandrą Szulc⁶ i Ewy Piotrowskiej⁷. Dorobek pracowników Biblioteki Uniwersytetu Śląskiego przedstawiła Maria Kycner i Bogumiła Warząchowska⁸, a Ewa Gotkowska bibliotekarzy Uniwersytetu Rzeszowskiego⁹. Dorota Rak pochyliła się nad aktywnością bibliotek akademickich w organizacji konferencji naukowych i ich działalności wydawniczej¹⁰.

---

¹ B. Iwańska-Cieślak, *Dzieje książki i prasy w badaniach bibliotekarzy akademickich w latach 2013-2015*, „Universitas Gedanensis” r. 28, 2016, t. 51, s. 149-176.

² Taż, *Publikacje bibliotekarzy akademickich w 2015 r. i ich obecność w sieci*, [w:] *Internet wybrane przykłady zastosowań i doświadczeń*, red. Piotr Siuda, Joanna Gomoliszek, Gdańsk 2017, s. 155-192.

³ *Wykaz uczelni publicznych nadzorowanych przez Ministra właściwego ds. szkolnictwa wyższego - publiczne uczelnie akademickie* [online] [dostęp 27.07.2020]. Dostępny w World Wide Web:

<https://www.gov.pl/web/nauka/wykaz-uczelni-publicznych-nadzorowanych-przez-ministra-wlasciwego-ds-szkolnictwa-wyzszego-publiczne-uczelnie-akademickie>

⁴ *Rocznik Statystyczny Rzeczypospolitej Polskiej 2021*, Warszawa 2021, s. 433.

⁵ J. Dziak, *Działalność badawcza bibliotekarzy w świetle publikacji w czasopiśmie naukowych*, [w:] *Biblioteka naukowa: czy jeszcze naukowa?* Pod red. Krystyny Jazdon, Poznań 2018, s. 45-54.

⁶ K. Jazdon, Aleksandra Szulc, *Działania naukowe pracowników Biblioteki Uniwersyteckiej w Poznaniu w ostatnich dziesięciu latach (2007-2016) – analiza i efekty*, [w:] tamże, s. 55-72.

⁷ E. Piotrowska, *Działalność naukowa Biblioteki Głównej Uniwersytetu Pedagogicznego w Krakowie*, [w:] tamże, 85-96.

⁸ M. Kycner, B. Warząchowska, *Działalność naukowo-wydawnicza pracowników Biblioteki Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach w latach 2004-2016*, [w:] *Biblioteka Uniwersytetu Śląskiego w pięćdziesięciolecie istnienia*, Katowice 2018, s. 323-370.

⁹ E. Gotkowska, *Publikacje pracowników Biblioteki Uniwersytetu Rzeszowskiego za lata 2001-2015*, „Podkarpackie Studia Biblioteczne” 2016, nr 5, s. 35-59.

¹⁰ D. Rak, *Polskie biblioteki uczelniane w procesie komunikacji naukowej w latach 2010-2015*, „PTINT Praktyka i Teoria Informacji Naukowej i Technicznej” 2015, nr 4, s. 32-40 [online] [dostęp 27.07.2020]. Dostępny w World Wide Web: http://www.ptin.org.pl/pelne_teksty/2015_4.pdf

Komunikacja naukowa bibliotekarzy akademickich od zawsze była w kręgu zainteresowania badaczy na całym świecie. USA¹¹, Kanadzie¹², Tanzanii¹³, Chin¹⁴ czy Taiwanu¹⁵.

Źródła opisów bibliograficznych

Teoretycznie po 1 stycznia 2013 r. nie powinno być problemu z analizą dorobku naukowego jakiegokolwiek uniwersytetu państwowego, ponieważ w świetle wydanego komunikatu, uczelnie zostały zobligowane do bieżącego transportowania opisów bibliograficznych do Systemu Informacji o Nauce w ramach Zintegrowanego Systemu Informacji o Nauce i Szkolnictwie Wyższym POL-on¹⁶. We wcześniejszym badaniu wykazano, że tylko 34 placówki na 59 dysponowały tego typu rejestrami. Pewne problemy w lokalizacji tych baz na stronie biblioteki uczelnianej spostrzegła Marta N. Kordas w artykule: *Analiza baz danych tworzonych przez biblioteki uczelniane w Polsce*¹⁷ i chociaż artykuł nie do końca odpowiada na pytanie, jaki procent uczelni polskich ma bazy dorobku, to podsumowuje, że w 24% wymagały znacznego zagłębienia w stronę biblioteki akademickiej.

Źródłami opisów bibliograficznych do dalszej analizy były przede wszystkim bibliografie dorobku naukowego poszczególnych uczelni i korzystano z nich w 46 przypadkach¹⁸ (aż 16 z nich nie odsyłało do prac afiliowanych jako biblioteka), sześć razy potrzebne dane zaczerpnięto z sprawozdań lub innych wykazów publikacji bibliotekarzy akademickich, trzykrotnie wykorzystano drogę mailową, jednakże listy z prośbą o

---

¹¹ A. S. Dees, *A Bibliometric Analysis of the Scholarly Publications of Librarians at the University of Mississippi, 2008–2013*, "The Journal of Academic Librarianship" 2015, vol. 41, issue 3, pp. 241-245.
<https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S0099133315000609>

¹² K. Hoffmann, S. Berg, D. Koufogiannakis, *Understanding Factors that Encourage Research Productivity in Academic Librarians*. (Western Libraries Publications. 67) [dostęp 10.07.2022]. Dostępny w WWW:
<https://ir.lib.uwo.ca/wlpub/67>

¹³ E. T. Lwoga, A. Said Sife, *Publication productivity and scholarly impact of academic librarians in Tanzania. A scientometric analysis*, "New Library Journal" vol. 115, 2014, no. 11/12, pp. 527-541.

¹⁴ W.C. Lin, *Journal article publication patterns and authorship of librarians in Taiwan and China: a comparative study*, [w:] *Proceedings of the Asia-Pacific Conference on Library & Information Education & Practice 2006 (A-LIEP 2006)*, Singapore 2006, pp. 565-573.

¹⁵ Montanelli, D. and Stenstrom, P. (1986), *The benefits of research for academic librarians and the institutions they serve* [dostęp 9.07.2022]. Dostępny w WWW: www.ideals.illinois.edu/handle/2142/40991

¹⁶ *Komunikat w sprawie terminu wprowadzania danych i informacji do Systemu Informacji o Nauce w ramach Zintegrowanego Systemu Informacji o Nauce i Szkolnictwie Wyższym POL-on*,
http://www.nauka.gov.pl/g2/oryginal/2015_07/cd1bbba140db3271185d573b1009ec42.pdf [dostęp: 22.07.2016].

cyt za: U. Knop, S. Cichoń, *Wybrane aspekty administrowania ewidencją dorobku naukowego pracowników wyższych uczelni technicznych w Polsce*, „Zarządzanie Publiczne” 2018, nr 4 (44), s. 401 [389-402]; *Rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia*

29 czerwca 2015 roku w sprawie Systemu Informacji o Nauce, Dz.U. z 2015 r. poz. 944

¹⁷ M.N. Kordas, *Analiza baz danych tworzonych przez biblioteki uczelniane w Polsce*, [w:] *Wrocławskie spotkania bibliotekarzy*, A, Łuszczyk, J. Leśniewski, Wrocław 2017, 107-120.

¹⁸ J. Głębocki, G. Pietruszewski, *Od bibliografii publikacji do bazy wiedzy – z doświadczeń autorów systemu Expertus*, „Forum Bibliotek Medycznych” nr 20, 2017, s. 47-52.

udostępnienie wykazu publikacji za okres 2016-2018 skierowane do działów informacji naukowej wybranych bibliotek były ostatecznością. Proszono o pełny wykaz bez analizowania jego zawartości przez osobę odpowiadającą, w celu wyliczenia procentowego udziału publikacji z zakresu dawnej książki i prasy w ogólnej liczbie publikacji. W dwóch przypadkach skorzystano z Polskiej Bibliografii Naukowej. Należy podkreślić, że dane były agregowane w 2020 r., kiedy był dostęp do starszej wersji wyszukiwarki publikacji i znalezienie danych instytucji, w tym bibliotek było po prostu wykonalne.

Tabela 1. Zestawienie liczby publikacji i procent tych z zakresu historii książki i prasy w latach 2013-2018.

Lata wydań	Liczba publikacji	Historia książki i prasy	Procent
2013-2015	1708	149	8,7%
2015*	642	106	16%
2016-2018	1777	347	19,5%

*W tym badaniu przeanalizowano tylko biblioteki uniwersyteckie.

Źródło: opracowanie własne.

Zidentyfikowano 1777 publikacji, z czego tylko 347 dotyczy książki dawnej i prasy, co stanowi prawie 20% całości. Opisy bibliograficzne publikacji są poprawne i dostarczają niezbędnych danych do dalszej analizy¹⁹.

Metoda badawcza. Hipotezy. Grupa badawcza

W tym opracowaniu zostanie powtórzona metoda badań własnych z 2015 i 2016 roku, a następnie rozszerzona o takie elementy, jak obecność omawianych prac i ich autorów w przestrzeni sieciowej (repozytorium, Google Scholar, Academia.edu, ResearchGate). Poprzez Google Scholar możliwe jest uchwycenie liczby cytowań. Poza przeprowadzeniem analizy

¹⁹ Biblioteki, które zostały objęte badaniem, to: Biblioteka Uniwersytetu Warszawskiego (UW), Biblioteka Uniwersytetu w Białymstoku (UwB) Biblioteka Uniwersytetu Gdańskiego (UG), Biblioteka Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu (UAM), Biblioteka Jagiellońska (UJ), Biblioteka Uniwersytetu Łódzkiego (UŁ), Biblioteka Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie (UMCS), Biblioteka Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu (UMK), Biblioteka Uniwersytetu Opolskiego (UO), Biblioteka Uniwersytetu Śląskiego (UŚ), Biblioteka Uniwersytetu Rzeszowskiego (UR). Biblioteka Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie (UWM), Biblioteka Uniwersytetu Wrocławskiego (UWr), Biblioteka Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie (UKSW), Biblioteka Uniwersytetu Zielonogórskiego (UZ), Biblioteka Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy (UKW), Biblioteka Uniwersytetu Jana Kochanowskiego w Kielcach (UJK), Biblioteka Politechniki Warszawskiej (PW), Biblioteka Politechniki Białostockiej (PB), Biblioteka Politechniki Częstochowskiej (PCz), Biblioteka Politechniki Śląskiej (PŚ), Biblioteka Politechniki Krakowskiej (PK), Biblioteka Akademii Górniczo-Hutniczej w Krakowie (AGH), Biblioteka Politechniki Lubelskiej (PL), Biblioteka Politechniki Opolskiej (PO), Biblioteka Uniwersytetu Ekonomicznego w Katowicach (UEKat), Biblioteka Uniwersytetu Ekonomicznego w Poznaniu (UEPoz), Biblioteka Uniwersytetu Pedagogicznego w Krakowie (UP), Biblioteka Politechniki Bydgoskiej (PByd), Biblioteka Uniwersytetu Rolniczego w Krakowie (URKr), Biblioteka Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie (UPL), Biblioteka Uniwersytetu Przyrodniczego we Wrocławiu (UPWr), Biblioteka Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu (UPPoz), Biblioteka Akademii Wychowania Fizycznego i Sportu w Gdańsku (AWFGd), Biblioteka Akademii Wychowania Fizycznego w Warszawie (AWFW), Biblioteka Wychowania Fizycznego we Wrocławiu (AWFWr).

ściśle statystycznej i podstawowej klasyfikacji treści, zostaną zaprezentowane również próby zwiększenia widoczności publikacji w przestrzeni sieciowej. Z jednej strony skupiono się na elementach ze statystyki bibliograficznej, a z drugiej na badaniach bibliometrycznych bardziej adekwatnych do pomiaru dorobku publikacyjnego tej grupy zawodowej²⁰.

Pisaniu tego artykułu przyświecały następujące hipotezy: artykuły z czasopism są znacznie bardziej widoczne niż monografie i prace zbiorowe; bibliotekarze w małym zakresie korzystają z innych form promocji własnych publikacji i ograniczają się do ich rejestracji w bazach i repozytoriach uczelnianych.

W Analizie Funkcjonalności Bibliotek Naukowych można odnaleźć liczbę publikacji przypadającą na pracownika działalności podstawowej w poszczególnych typach uczelni²¹. Liczba publikacji przypadająca na pracownika działalności podstawowej wynosi 0,2 (2016), 0,2 (2017), 0,1 (2018).²² W odniesieniu do grupy bibliotekarzy zajmujących się historią książki ta średnia liczba publikacji jest znacznie wyższa. Autorami 347 publikacji było 181 osób, jednak tylko 117 z nich pracuje w bibliotece akademickiej. Część z prac powstała w kooperacji z pracownikami naukowymi lub emerytowanymi pracownikami księżnic. W tym zestawieniu na jednego bibliotekarza akademickiego przypadają trzy publikacje, co znacznie przekracza średnią krajową.

Badaną grupę tworzą przede wszystkim kobiety – 93 (79,5 %), a potem dopiero mężczyźni – 24 (20,5 %). Wszyscy ukończyli studia wyższe i osiągnęli następujące stopnie naukowe: doktor habilitowany (3), doktor inżynier (1), doktor (31) oraz tytuł zawodowy magistra (82). Jednakże wielokrotnie na stronach bibliotek nie podaje się wszystkich nazwisk osób zatrudnionych w poszczególnych działach, ograniczając się jedynie do zaznaczenia kierowników i ich zastępców. A przy osobach, które nie mają stopnia naukowego pozostawia się tylko imię i nazwisko, chociaż tytuł zawodowy też powinien być odpowiednio wyartykułowany.

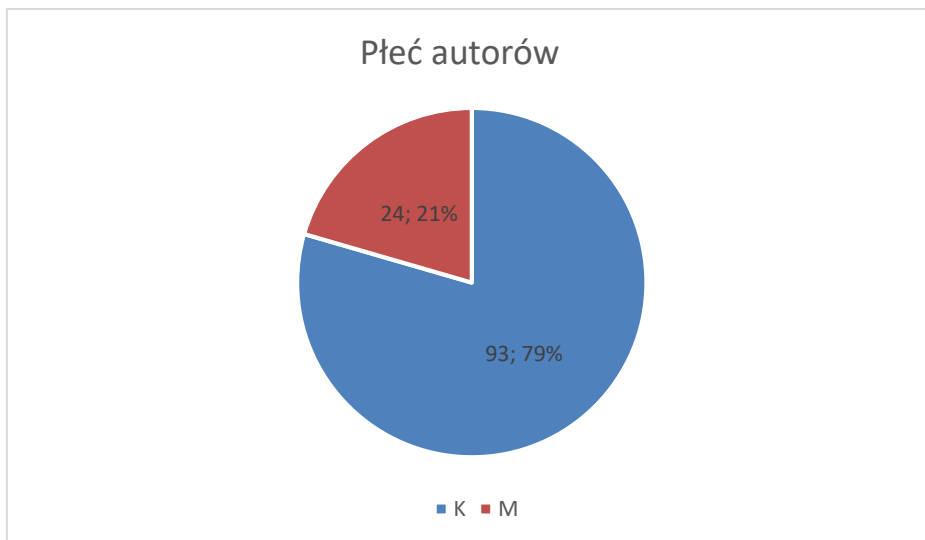
---

²⁰ W. Pindłowa, *Bibliometria, infometria i scientometria – refleksje terminologiczne w wzajemne relacje*, [w:] *Z problemów metodologii i dydaktyki bibliotekoznawstwa i informacji naukowej*, pod red. M. Kocójowej, Kraków 1990, s. 65; I. Marszakowa-Szajkiewicz, *Badania ilościowe nauki podejście bibliometryczne i webometryczne*, Poznań 2009, s. 68-69.

²¹ L. Derfert-Wolf, *Misja wspierania nauki a misja społeczna bibliotek szkół wyższych – relacje i znaczenie w świetle badań funkcjonalności i wpływu*, [w:] *Biblioteka naukowa: czy jeszcze naukowa?* red Krystyna Jazdon, Poznań 2018, s. 39[29-43]

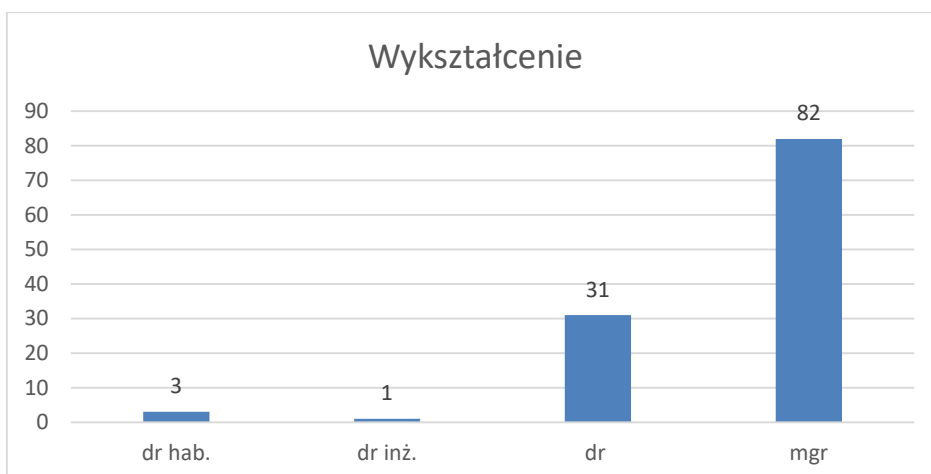
²² *Wybrane wskaźniki dla wszystkich badanych bibliotek uczelni publicznych w latach 2002-2019* [online] [dostęp 16.05.2022]. Dostępny w WWW: <https://afb.sbp.pl/afbn/wp-content/uploads/2021/08/AFBN-publiczne-2002-2019.pdf>

Wykres 1. Płeć autorów publikacji

Źródło: opracowanie własne

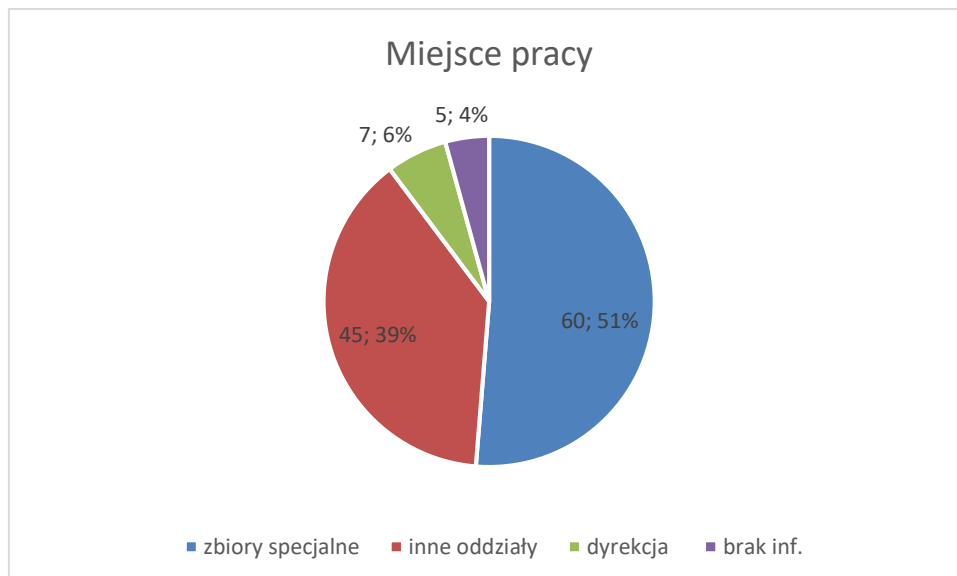
Wykres 2. Wykształcenie autorów publikacji

Źródło: opracowanie własne

Wyszczególnieni autorzy w strukturze biblioteki pracują w różnych oddziałach czy sekcjach bibliotecznych. Przeważają pracownicy zbiorów specjalnych (60), m.in. z pracowni rękopisów, starych druków, zbiorów muzycznych, zbiorów XIX wieku, rycin (ikonograficznych), dokumentów życia społecznego, Pracownia Zbiorów Masońskich (UAM). Inne oddziały (45), to sekcje wydawnictw ciągłych, opracowania zbiorów, gromadzenia, udostępniania, konserwacji, archiwum, Centrum NUKAT, informacji naukowej, Sekcja Wydarzeń Kulturalnych (BUJ). Z kadry kierowniczej (7) wymienić można: dyrektorę czy dyrektora, wicedyrektora. W pięciu przypadkach nie udało się określić miejsca pracy w wybranej bibliotece.

Wykres 3. Miejsce pracy w strukturze biblioteki

Źródło: opracowanie własne

Analiza formalna zarejestrowanych publikacji

Liczbę publikacji ustalono w czerwcu 2020, kiedy wszystkie roczniki (2016-2018) zostały nasycone w opisy bibliograficzne. W późniejszym etapie podjęto się analizy szczegółowej, zwłaszcza publikacji zbiorowych, w momencie gdy tytuł nie był wystarczającym elementem do przyporządkowania jej do badanej grupy prac. Największą liczbę publikacji, dotyczących książki dawnej i prasy, odnotowano wśród prac napisanych przez pracowników Biblioteki Uniwersytetu Warszawskiego (147), na kolejnym miejscu uplasowali się pracownicy z Biblioteki Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu (56), Następnie bibliotekarze z Biblioteki Jagiellońskiej (41) oraz Biblioteki Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza (34). Znaczna liczba publikacji jest związana z wydaniem pozycji okolicznościowych, w których zostały zawarte dłuższe i krótsze opracowania, na temat dawnej książki i prasy.

W 2017 roku przypada znamienita rocznica ustanowienia Biblioteki Uniwersyteckiej w Warszawie, a w 2018 roku wyodrębnienia autonomicznej Biblioteki Publicznej przy Królewskim Uniwersytecie Warszawskim. Już w 2016 r. wydano *200 obiektów na 200 lat. Nie tylko książki. Katalog* pod redakcją Jolanty Talbierskiej (UW)²³, a w kooperacji z Zbigniewem Olczakiem (UW) podjęła się redakcji historycznej monografii zbiorowej, poświęconej dziejom księżnicy warszawskiej pod tytułem *Biblioteka Uniwersytecka w*

²³ *200 obiektów na 200 lat. Nie tylko książki. Katalog*, red. J. Talbierska, Warszawa 2016.

Warszawie 1817-2017. *Miscellanea*²⁴. Jeszcze w 2017 roku nawiązano do rocznicy 500-lecia wywieszenia przez Marcina Lutra 96 tez na drzwiach kościoła w Wittenberdze, co jest uważane za początek Reformacji. Wydano ilustrowany katalog wystawy z rozbudowanymi hasłami zatytułowany *Czytaj i oszczędź czystym sercem : wystawa ze zbiorów Biblioteki Uniwersyteckiej w Warszawie w ramach ogólnopolskich obchodów 500 lat Reformacji, zorganizowana we współpracy z Kościołem Ewangelicko-Augsburskim w RP*²⁵ pod redakcją Joanny Kozłowskiej-Milewskiej (UW).

Jubileusz wydarzeń wittenberdzkich został uczczony również przez bibliotekarzy akademickich z Biblioteki Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu. *Reformacja w Toruniu : wpływ kultury ewangelickiej na rozwój miasta : katalog wystawy w Muzeum Okręgowym w Toruniu*²⁶, którego redakcja przypadła Joannie Arszyńskiej, Lilianie Lewandowskiej i Aleksandrze Mierzejewskiej. Wymienione prace generowały liczne mniejsze prace szczególnie jest to widoczne przy publikacji toruńskiej, gdzie wyróżniano autora nawet do dwulinijkowych adnotacji przy poszczególnych obiektach.

Z analizy zawartości poszczególnych baz, sprawozdań i innych źródeł można wywnioskować, że najwięcej badań nad przeszłością książki i prasy jest prowadzonych w bibliotekach uniwersyteckich. Ich pracownicy byli autorami aż 331 prac, z pozostałych typów uczelni pochodzi tylko 16 publikacji.

Wykres 4. Liczba publikacji z historii książki i prasy za lata 2016-2018

²⁴ *Biblioteka Uniwersytecka w Warszawie 1817-2017*, red. nauk. J. Tolbierska, Z. Olczak, Warszawa 2017.

²⁵ *Czytaj i oszczędź czystym sercem : wystawa ze zbiorów Biblioteki Uniwersyteckiej w Warszawie w ramach ogólnopolskich obchodów 500 lat Reformacji, zorganizowana we współpracy z Kościołem Ewangelicko-Augsburskim w RP*, Warszawa, 20-29 października 2017 : katalog, red. Joanna Kozłowska-Milewska, Warszawa 2017.

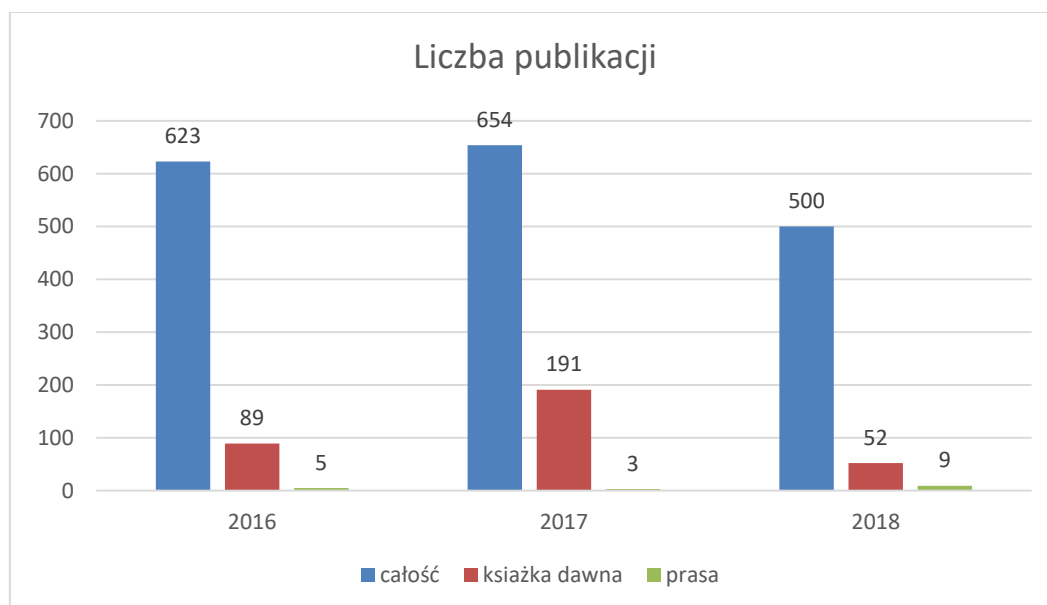
²⁶ *Reformacja w Toruniu. Wpływ kultury ewangelickiej na rozwój miasta. Katalog wystawy w Muzeum Okręgowym w Toruniu, 9 czerwca - 15 października 2017*, [red. Joanna Arszyńska, Liliana Lewandowska, Aleksandra Mierzejewska], Toruń 2017.

Źródło: opracowanie własne

W pracy podjęto się analizy trzech roczników, przy czym rok 2017 był reprezentowany przez największą liczbę prac dotyczących dawnej książki i prasy do 1945 r. Nasycenie tego roku jest spowodowane wydaniem wieloautorskich katalogów z okazji 500-lecia Reformacji.

Wykres 5. Liczba publikacji w latach 2016-2018

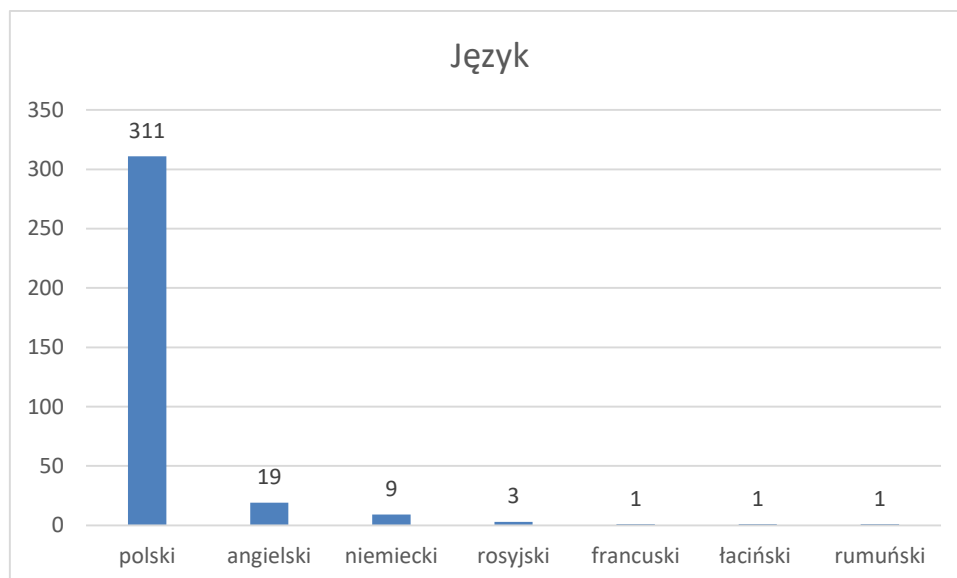

Źródło: opracowanie własne

311 zidentyfikowanych publikacji zostało wydanych w języku polskim (89,6%), w porównaniu do lat 2013-2015²⁷ to o trzy punkty procentowe mniej. Znacznie więcej autorów zdecydowało się na przygotowanie artykułu w języku angielskim (19) bądź niemieckim (9). Nadal ten ostatni język najczęściej pojawiał się w dorobku bibliotekarzy z Biblioteki Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu. Zbigniew Olczak (UW) jest autorem trzech publikacji w języku rosyjskim, a poza tym odnotowano pojedyncze artykuły w języku francuskim i rumuńskim.

²⁷ B. Iwańska-Cieślik, *Dzieje książki i prasy...*, s. 156.

Wykres 6. Język publikacji w latach 2016-2018

Źródło: opracowanie własne

Anglojęzyczne prace pojawiły się w wykazach pracowników bibliotek w Warszawie (UW), Toruniu (UMK), Krakowie (UJ, UP) i Poznaniu (UAM). Cała seria artykułów w tym języku powstała w oparciu o projekt dotyczący popularnonaukowych czasopism w Polsce od XVIII wieku do 1939 r., jak: *Polish popular science journals since the 18th century until the year 1939 (assumptions of a research project)*²⁸; *Herbivores and carnivores - plant-based and meat-based diets in the Polish periodicals popularising medical science in the years 1918-1939*²⁹; *Popularising medical knowledge in the semi-scholarly journals in the 18th century*³⁰; *Women's health issues, preventive care and prophylaxis in 19th-century Polish popular medical magazines*³¹ autorstwa: Grażyny Wrony, Agnieszki Cieślik, Ewy Wójcik, Renaty M. Zając oraz Doroty Komisińskiej.

Wydane katalogi wystaw, katalogi rękopisów czy starych druków należą do publikacji wielojęzycznych, gdzie równolegle stosowano z językiem polskim język angielski, zwłaszcza tłumacząc wprowadzenie³². Poza tym występował tam język niemiecki, łaciński inne.

²⁸ G. Wrona, A. Cieślik, E. Wójcik, R. M. Zając, D. Kamisińska, *Polish popular science journals since the 18th century until the year 1939 (assumptions of a research project)*, „Annales Universitatis Paedagogicae Cracoviensis. Studia ad Bibliothecarum Scientiam Pertinentia” 2017, z. 15, s. 322-332

²⁹ R. M. Zając, G. Wrona, E. Wójcik, *Herbivores and carnivores - plant-based and meat-based diets in the Polish periodicals popularising medical science in the years 1918-1939*, „Journal of Public Health, Nursing and Medical Rescue” 2017, nr 3, s. 10-16

³⁰ E. Wójcik, G. Wrona, R. M. Zając, *Popularising medical knowledge in the semi-scholarly journals in the 18th century*, „Journal of Public Health, Nursing and Medical Rescue” 2018, nr 1, s. 1-8

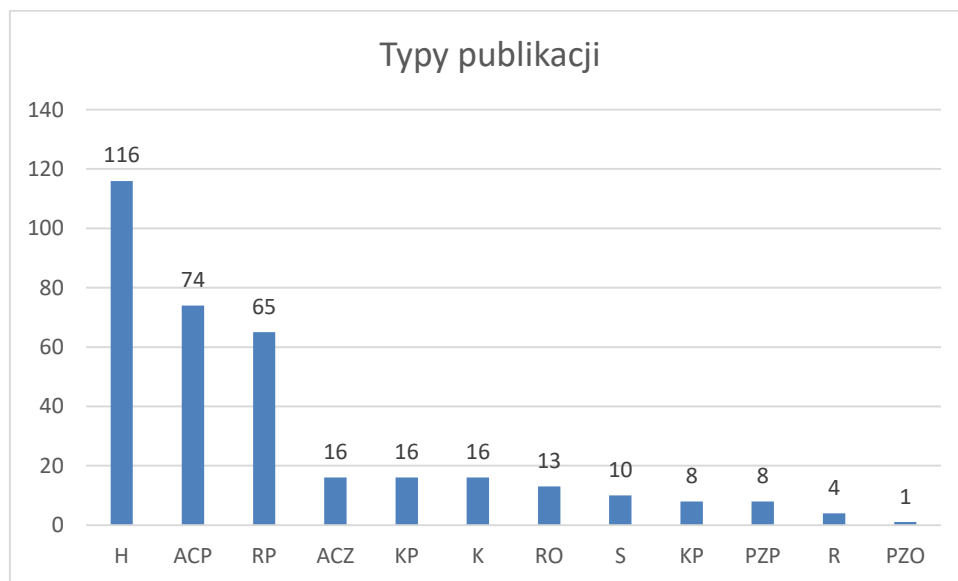
³¹ G. Wrona, E. Wójcik, R. M. Zając, *Women's health issues, preventive care and prophylaxis in 19th-century Polish popular medical magazines*, „Rocznik Historii Prasy Polskiej” 2018, T. 21, z. 3, s. 21-37

³² *200 obiektów na 200 lat...; Biblioteka Sapiehów z Krasiczyna w Zamku Królewskim na Wawelu = Sapieha family library from Krasiczyn in the Wawel Royal Castle. T. 2/2, Katalog starych druków, druki obce z wieku XVIII = Catalogue of early printed books from the 18th century*, red. I. Pietrkiewicz, A. Baran, J. Buła, J.

Formy komunikacji naukowej

Na potrzeby tego opracowania wykorzystano podział z poprzedniej pracy, w celu porównania danych z lat 2013-2015 i 2016-2018. Kategorie zostały stworzone w oparciu o te występujące w bazach dorobku i repozytoriach uczelnianych i są to: artykuły w czasopiśmie polskich (ACP), artykuły w czasopiśmie zagranicznych (ACZ), praca zbiorowa polska (PZP), praca zbiorowa obca (PZO), rozdział w języku polskim (RP), rozdział w języku obcym (RO), hasła biograficzne/ hasła w katalogach wystawowych (H), sprawozdanie z konferencji lub innego spotkania naukowego (S).

Wykres 7. Typy publikacji w latach 2016-2018

Źródło: opracowanie własne

Ze względu na wydanie w latach 2016-2018 znacznie większej liczby katalogów wystaw, w których każdy z obiektów został zaopatrzony w opis przybliżający rękopis, list, stary druk czy wybrane tytuły prasowe, to w bibliografiach prac naukowych i innych wykazach wyszczególniono aż 116 (33 %) takich pozycji. Na kolejnych miejscach odnotowano artykuły w czasopiśmie polskich 74 (21%) i rozdziały w monografiach zbiorowych polskich – 65 (19 %). Tylko raz podjęto się przygotowania pracy zbiorowej w języku obcym, równie rzadko podejmowano się recenzji i zazwyczaj dotyczyły publikacji wydanych w macierzystych jednostkach lub najbliższego otoczenia³³, chociaż Monika

---

Czapla, I. Długopolska, I. Kachur, O. Polevshchikova, B. Siwek, G. Stępień, K. Stompór-Lesiecka, E. Zajac, Kraków 2017.

³³ J. Możdżeń, [recenzja] *Katalog rękopisów średniowiecznych Biblioteki Uniwersyteckiej w Toruniu*, oprac. Marta Czyżak ; przy współpr. Moniki Jakubek-Raczkowskiej, Arkadiusza Wagnera. Toruń 2016, „Folia Toruniensia” t. 18, 2018, s. 249-258; M. Kycler, *Na dwóchsetlecie Ossolineum* [recenzja], „Bibliotheca Nostra” 2018, nr 4, s. 167-171; A. Chlewicka-Maczyńska, *Recenzja książki Joanny Matyasik "Skarby Książnicy Bydgoskiej : zabytkowe zbiory Wojewódzkiej i Miejskiej Biblioteki Publicznej w Bydgoszczy"*, „Kronika Bydgoska” 2018, t. 39, s. 399-402.

Sulejewicz-Nowicka (UŁ) przybliżyła pracę Agnieszki Chamery-Nowak na temat biblioteki Andrzeja Edwarda Koźmiana z ośrodka warszawskiego³⁴.

W porównaniu do poprzedniego badania aktywność publikacyjna została skupiona wokół opisów obiektów w katalogach wystawowych, jednak nadal artykuły w polskich czasopismach naukowych i popularnonaukowych oraz rozdziały w monografiach zbiorowych są podstawową formą komunikacji naukowej. Zwiększyło się znacznie umiędzynarodowienie publikacji, ponieważ liczba artykułów w czasopismach zagranicznych zwiększyła się z pięciu do 16. Również rozdziały w języku obcym z pięciu do 13.

Większość zidentyfikowanych publikacji zostało napisanych przez jednego autora (297, 86 %), dwuautorskich odnotowano 26 (7,5%), trzech autorów pracowało nad dziewięcioma pracami (2,6%) oraz czterech i więcej autorów prowadziło badania przy jednym artykule i głównie przy katalogach i inwentarzach (15, 4,3%). Bibliotekarze akademicy podejmowali współpracę badawczą z emerytowanymi pracownikami bibliotek uczelnianych oraz z akademikami z najbliższych bibliologicznych i filologicznych jednostek naukowych.

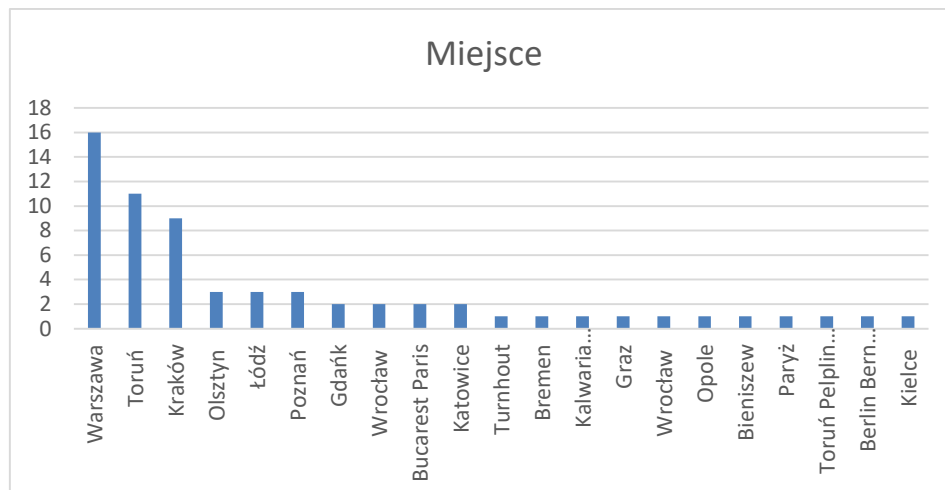
Miejsca publikacji

Zastanawiając się, gdzie najczęściej pojawiały się prace w monografiach zbiorowych, to podążając za wnioskami z poprzedniego badania za lata 2013-2015, należy stwierdzić, że artykuły pojawiały się w tych wydawanych przez lokalne środowisko naukowe. Zasięg ogólnokrajowy miały tylko wybrane publikacje i tu należy wymienić pokłosie konferencji zorganizowanej przez bibliotekarzy Biblioteki Uniwersyteckiej we Wrocławiu pod tytułem *Książka dawna i jej właściciele* (t.1-2, Wrocław 2017) pod redakcją Doroty Sidorowicz-Mulak i Agnieszki Franczyk-Cegły.

---

³⁴ M. Sulejewicz-Nowicka, [recenzja] Agnieszka Chamery-Nowak, *Biblioteka, której nie ma... Andrzej Edward Koźmian i jego książki*, Warszawa: Wydawnictwo SBP, 2015, 432 s., „Acta Universitatis Lodziensis. Folia Librorum” 2016 nr 1/2 (22/23), s. 195-200.

Wykres 8. Miejsca wydawania publikacji zbiorowych

Źródła: opracowanie własne

Według wykresu numer osiem bibliotekarze najczęściej publikowali w pracach zbiorowych warszawskich, toruńskich i krakowskich, są to również ośrodki z największą aktywnością publikacyjną. Poza granicami prace pojawiały się w wydawnictwach niemieckich, belgijskich czy francuskich.

Redakcje czasopism, w których pojawiały się artykuły, również były umiejscowione w najbliższym otoczeniu. Tytuł integrujący bibliotekarzy badających dawną książkę i prasę, to: „Fides. Biuletyn Federacji Bibliotek Kościelnych” wydawany przez Federację Bibliotek Kościelnych „Fides”, a redaktorem naczelnym jest Bogumiła Warząchowska. Na jego łamach ukazały się prace ze środowiska toruńskiego (UMK), warmińskiego (UWM) i warszawskiego (UKSW). W badaniach za lata 2013-2015 dominującą rolę pełniło czasopismo „Hereditas Monasteriorum” wydawane w Poznaniu, a ostatni numer ósmy ukazał się w 2016 r.³⁵

Tabela 2. Tytuły czasopism polskich

Lp.	Tytuł czasopisma	Ilość
1.	Fides. Biuletyn Federacji Bibliotek Kościelnych	10
2.	Biblioteka	5
3.	Z Badań nad Książką i Księgozbiorami Historycznymi	5
4.	Bibliotheca Nostra. Śląski Kwartalnik Naukowy	4
5.	Alma Mater (UJ)	3
6.	Głos Uczelni (Toruń)	3
7.	Muzyka	3
8.	Parole Maçonnique	3
9.	Biuletyn Biblioteki Jagiellońskiej	2
10.	Bliżej Biblioteki	2
11.	Forum Bibliotek Medycznych	2
12.	Gazeta Uniwersytecka Społeczności Akademickiej Uniwersytetu Gdańskiego	2

³⁵ B. Iwańska-Cieślak, Dzieje książki i prasy..., s. 161.

13.	Jahrbuch des Wissenschaftlichen Zentrums der Polnischen Akademie der Wissenschaften in Wien	2
14.	Podkarpackie Studia Biblioteczne	2
15.	Sztuka Edycji. Studia Tekstologiczne i Edytorskie	2
16.	Zeszyty Kaliskiego Towarzystwa Przyjaciół Nauk	2
17.	Acta Universitatis Lodziensis. Folia Librorum	1
18.	Annales Universitatis Paedagogicae Cracoviensis. Studia ad Bibliothecarum Scientiam Pertinentia	1
19.	Archiwa, Biblioteki i Muzea Kościelne	1
20.	Bibliotekarz	1
21.	Bibliotekarz Podlaski. Ogólnopolskie naukowe pismo bibliotekoznawcze i bibliologiczne	1
22.	Bibliotekarz Warmińsko-Mazurski	1
23.	Bibliotheks-Magazin (Berlin)	1
24.	Blok-Notes Muzeum Literatury im. Adama Mickiewicza	1
25.	Cuvânt masonic	1
26.	Ecclesia (Poznań)	1
27.	Filologia Polska. Roczniki Naukowe Uniwersytetu Zielonogórskiego	1
28.	Hereditas Monasteriorum	1
29.	In Gremium. Studia nad Historią, Kulturą i Polityką	1
30.	Krakowski Rocznik Archiwalny	1
31.	Kronika Bydgoska	1
32.	Kwartalnik Historii Kultury Materialnej	1
33.	Libri Gedanensis	1
34.	Nasza Politechnika (Kraków)	1
35.	Newsletter Consortium of European Research Libraries	1
36.	Nowa Biblioteka	1
37.	Nowaja Polska	1
38.	Pamiętnik Literacki	1
39.	Polski Rocznik Muzykologiczny	1
40.	Prace Filologiczne. Literaturoznawstwo	1
41.	Przegląd Biblioteczny	1
42.	Quaerendo: A Quarterly Journal from the Low Countries Devoted to Manuscripts and Printed Books	1
43.	Reformation und Freiheit: Luther und die Folgen für Preussen und Brandenburg	1
44.	Rocznik Biblioteki Uniwersyteckiej (Kielce)	1
45.	Toruńskie Studia Bibliologiczne	1
46.	Tytuł Ujednolicony	1
47.	Uniwersytet Warszawski. Pismo Uczelni	1

Zródło: opracowanie własne

Punktacja czasopism, w przypadku publikacji bibliotekarskich wydaje się kwestią drugorzędą, jednakże tak nie jest. Na podstawie bazy Arianta. Naukowe i Branżowe Polskie Czasopisma Elektorniczne³⁶ odnotowano punktację za lata 2016-2018. 26 tytułów w tamtym czasie miało przyznane punkty i te z największą ich liczbą to: „Muzyka” (14), „Pamiętnik

³⁶ Arianta [online] [dostęp 30.06.2022]. Dostępny w WWW: <https://ariant.pl/#/szukaj>

Literacki” (12), „Archiwa, Biblioteki i Muzea Kościelne” (10) oraz „Kwartalnik Historii Kultury Materialnej” (10). Poza tym dawną książkę promowano w gazetach/biuletynach uniwersyteckich i tam ukazało się aż osiem artykułów.

40 tytułów na 46 jest dostępnych w przestrzeni sieciowej. Poza zasięgiem elektronicznym są niektóre czasopisma zagraniczne i polskie, jak: „Parole Maçonnaque”, „Quaerendo: A Quarterly Journal from the Low Countries Devoted to Manuscripts and Printed Books”, „Bibliotekarz” czy „Blok-Notes Muzeum Literatury im. Adama Mickiewicza”.

Obszary badawcze

Przybliżając tematykę badań prowadzonych przez bibliotekarzy akademickich dokonano podstawowego podziału na zagadnienia dotyczące dawnej książki i prasy. Sugerując się podziałem występującym w *Polskiej bibliografii bibliologicznej*³⁷, wyodrębniono następujące podkategorie: drukarstwo i introligatorstwo (katalogi, miasta, druki); księgarstwo, rękopisy (katalogi, rękopisy iluminowane, rękopisy inne); czasopiśmiennictwo (ogólne, tytuły); estetyka książki (m.in. ekslibrisy, ilustratorzy); bibliotekarstwo (historia, miasta, osoby); księgozbiory prywatne oraz varia.

Tabela 3. Tematyka badań bibliotekarzy akademickich za lata 2016-2018

Tematyka	Ilość
Drukarstwo i introligatorstwo	133
Księgarstwo	1
Rękopisy	67
Czasopiśmiennictwo	17
Estetyka i zdobnictwo	8
Bibliotekarstwo	83
Księgozbiory prywatne	17
Varia	21

Zródło: opracowanie własne

Najwięcej publikacji zostało poświęconych przede wszystkim dawnym drukom (133), co wynika z opublikowania wspomnianych już wcześniej katalogów upamiętniających początek i rozwój ruchu reformacyjnego w Polsce i w Toruniu oraz wybranych obiektów dla podkreślenia rocznicy powstania biblioteki uniwersyteckiej w Warszawie. Następnie zagadnienia związane z bibliotekarstwem, a w przeważającej mierze z historią bibliotek i przechowywanym zbiorom książki dawnej (83). Liczną grupą tematyczną były również rękopisy, które opisywano w wymienionych katalogach, inwentarzach oraz pracach

³⁷ *Polska bibliografia bibliologiczna 2012*, oprac. G. Jaroszewicz, K. Sijka, M. Szablewski, Warszawa 2020, s. 6-8.

poświęconych pojedynczym obiektom (67). Najmniejszym zainteresowaniem cieszyły się kolekcje ekslibrisów, tematy księgarskie czy estetyka i zdobnictwo druków do roku 1945.

Z katalogów starych druków należy podkreślić zakończenie prac nad pełnym wykazem druków XV i XVI-wiecznych Biblioteki Uniwersyteckiej w Warszawie. W 2017 roku został wydany tom szósty, siódmy oraz w 2018 r. tom ósmy *Katalogu druków XVI i XVII wieku w zbiorach Biblioteki Uniwersyteckiej w Warszawie* z podtytułem *Zbiorczy indeks proveniencyjny*³⁸. Unikatowe badania nad kolekcją starych druków były prowadzone w Bibliotece Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu, gdzie Iuliana Grażyńska (UAM) przygotowuje się do sporządzenia katalogu druków o tematyce masońskiej³⁹. Opublikowano opracowania i zestawienia druków z takich bibliotek, jak: Biblioteka Sapiehów z Krasicy⁴⁰.

Kwestię inkunabułów zaznaczono kilka razy w tym pracą Jakuba Łukaszewskiego (UAM), który zidentyfikował nowe jednostki bibliograficzne w trakcie inwentaryzacji w zbiorach Biblioteki Katedralnej w Gnieźnie⁴¹. Ośrodki drukarskie, którymi zajęto się w omawianym okresie, to dorobek oficyn kaliskich w zbiorach Biblioteki Jagiellońskiej⁴². Z kolei druki proveniencji lwowskiej zostały zaprezentowane przez bibliotekarki z Politechniki Krakowskiej⁴³.

Prace oprawozdawcze (5) są przeważnie wynikiem uczestnictwa w toruńskiej konferencji tegumentologicznej. Brała w niej udział między innymi Marianna Czapnik (UW) prezentując oprawy z księgozbioru profesora Jana Mausceniusza⁴⁴. Spotkania znawców introligatorstwa zostały przybliżone przez Joannę Milewską-Kozłowską (UW)⁴⁵. Ewa

---

³⁸ *Katalog druków XVI i XVII wieku w zbiorach Biblioteki Uniwersyteckiej w Warszawie*. T. 8. *Zbiorczy indeks proveniencyjny*, red. nauk. M. Cubrzyńska-Leonarczyk; adnotowane hasła proveniencyjne E. Bylinowa, M. Czapnik, I. Wienczek, H. Juszcakowska, K. Opalińska, Warszawa 2018.

³⁹ I. Grażyńska, *Le catalogue des imprimés françaises dans la Collection Maçonnique de la Bibliothèque Universitaire de Poznań*, „Parole Maçonnique” 2016, nr 1 (11), s. 14-15.

⁴⁰ *Biblioteka Sapiehów z Krasicy w Zamku Królewskim na Wawelu*, t. 2/2. *Katalog starych druków, druki obce z wieku XVIII*, red. I. Pietrkiewicz, A. Baran, J. Buła, J. Czaplą, I. Długopolska, I. Kachur, O. Polevshchikova, B. Siwek, G. Stępień, K. Stompór-Lesiecka, E. Zając, Kraków 2017.

⁴¹ J. Łukaszewski, *Inkunabuły odnalezione w trakcie inwentaryzacji zasobu Biblioteki Katedralnej w Gnieźnie*, [W:] *Książka dawna i jej właściciele. Zbiór studiów*, t. 1, pod red. D. Sidorowicz-Mulak, A. Franczyk-Cegły, Wrocław 2017, s. 239-268. [katalog inkunabułów, 42 poz.]

⁴² J. Partyka, *Calisiana w zasobie starodruków Biblioteki Jagiellońskiej*, „Zeszyty Kaliskiego Towarzystwa Przyjaciół Nauk” 2016, nr 16, s. 78-94.

⁴³ B. Gorczyca, P. Kot, A. Kraus, A. Strojna-Krzystanek, *Uczeni lwowscy i ich wkład w rozwój nauk technicznych – na podstawie Kolekcji Lwoviana Biblioteki Politechniki Krakowskiej*, [w:] *Biblioteki w kulturze Kresów*, pod red. nauk. M. Kalczyńskiej [et al.], Opole 2017, s. 25-37.

⁴⁴ M. Czapnik, *Oprawy z księgozbioru profesora Akademii Krakowskiej Jana Mausceniusza*, [w:] *Introligatorzy i ich klienci*, pod red. A. Wagnera, Toruń 2017, s. 147-164.

⁴⁵ J. Milewska-Kozłowska, *Znawcy opraw w Augsburgu*. 22. Kongres zorganizowany przez Arbeitskreis für die Erfassung, Erschließung und Erhaltung historischer Bucheinbände, Biblioteka Uniwersytecka w Augsburgu, 12-14 X 2017 r., „Z Badań nad Książką i Księgozbiorami Historycznymi” t. 11, 2017, s. 575-579.

Dąbrowska (UJ) zaprezentowała amerykańską oprawę płócienną z przełomu XIX i XX wieku⁴⁶.

Księgarstwo (1 i inne). Między księgarstwem a czasopiśmiennictwem jest praca Artura Jazdona (UAM) zatytułowana „*Uczyć czy handlować*”? *Problematyka wydawania i dystrybucji podręczników szkolnych na łamach „Przeglądu Księgarskiego” w pierwszym dziesięcioleciu niepodległej Polski*⁴⁷. Zarówno księgarstwa, jak i prywatnych bibliotek w Gorzowie dotyczy artykuł Ewy Nadzyńskiej⁴⁸. Jednakże publikacja, w której skupiono się przede wszystkim na historii rozpowszechniania książek, to praca Grażyny Gulińskiej (UJK) o księgarstwie spółdzielczym w Opocznie w latach 1922-1949⁴⁹.

Jedynie w dwóch bibliotekach uczelnianych w latach 2016-2018 wydano katalogi z rękopisami średniowiecznymi. Już 11 tom katalogu rękopisów opublikowano pod egidą Biblioteki Jagiellońskiej⁵⁰ oraz wykaz rękopisów z archiwum domowego rodziny Pawlikowskich⁵¹, a poza tym wiele prac było kontynuacją zestawień z poprzednich lat. Choć Biblioteka Uniwersytetu Mikołaja Kopernika ma znacznie mniejszą kolekcję rękopisów średniowiecznych, to w roku 2016 opublikowano katalog tychże zbiorów⁵². Wraz z tą pozycją zostały upublicznione założenia metodologiczne tego wykazu oraz prace poboczne wynikające z analizowanego materiału badawczego⁵³.

---

⁴⁶ E. Dąbrowska, *Amerykańska oprawa płócienna z przełomu XIX i XX wieku z księgozbioru Szymona Deputy w Bibliotece Jagiellońskiej*, [w:] *Książka i technologie*, red. D. Kuźmina, M. Ochmański, Warszawa 2016, s. 87-107.

⁴⁷ A. JAZDON, „*Uczyć czy handlować*”? *Problematyka wydawania i dystrybucji podręczników szkolnych na łamach „Przeglądu Księgarskiego” w pierwszym dziesięcioleciu niepodległej Polski*, [W:] *Zachować dla przyszłości. Sprawy szkolnictwa i oświaty w przekazie prasowym XX i pierwszych lat XXI wieku*, pod red. I. Michalska, G. Michalski, Łódź 2018, s. 95-110.

⁴⁸ E. Nodzyńska, „*Sammlung Ogoleit*”: *Goethe, Faust, Bauer. Zielonogórski fragment kolekcji gorzowskiego księgarza*, „*In Gremio. Studia nad Historią, Kulturą i Polityką*” 2016, nr 10, 123—141.

⁴⁹ G. Gulińska, *Księgarstwo spółdzielcze w Polsce - przyczynek do badań bibliologicznych na przykładzie działalności Spółdzielni Księgarskiej "Ognisko" w Opocznie*, „*Rocznik Biblioteki Uniwersyteckiej*” (UJK) 2017, t. 4-5, s. 81-96

⁵⁰ *Catalogus codicum manuscritorum medii aevi Latinorum qui in Bibliotheca Jagellonica Cracoviae asservantur*, t. 11, Numeros continens inde A 1501 usque ad 1575, oprac. A. Kozłowska, L. Nowak, A. Sobańska, W. Świeboda, R. Tatarzyński, W Zega, Cracoviae 2016.

⁵¹ *Inwentarz rękopisów Biblioteki Jagiellońskiej : nr 11863-12385 : Archiwum Domowe Pawlikowskich*, t. 3, oprac. J. Baster, G. Fulara, I. Hojda, M. Jaglarz, U. Klatka, E. Malicka, red. M. Jaglarz, E. Malicka, Kraków 2016.

⁵² *Katalog rękopisów średniowiecznych Biblioteki Uniwersyteckiej w Toruniu*, oprac. M. Czyżak, przy współpr. M. Jakubek-Raczkowskiej i A. Wagnera, Toruń 2016.

⁵³ M. Czyżak, *Problematyka badawcza wybranych rękopisów średniowiecznych ze zbiorów Biblioteki Uniwersyteckiej w Toruniu*, [w:] *Claritas et consonantia : funkcje, formy i znaczenia w sztuce średniowiecza : księga poświęcona pamięci Kingi Szczepkowskiej-Naliwajek w dziesiątą rocznicę śmierci*, [red. nauk. M. Jakubek-Raczkowska, J. Raczkowski], Toruń – Warszawa 2017, s. 349-371; M. Czyżak, *Interdyscyplinarne prace badawcze nad Katalogiem rękopisów średniowiecznych Biblioteki Uniwersyteckiej w Toruniu*, [w:] *Stare i nowe dziedzictwo Torunia, Bydgoszczy i regionu*, pod red. J. Raczkowskiego; przy współpr. M. Jakubek-Raczkowskiej, Toruń 2018, s. 95-106, 297-302; M. Czyżak, *Katalog rękopisów średniowiecznych Biblioteki Uniwersyteckiej w Toruniu : zasady opracowania*, „*Fides. Biuletyn Federacji Bibliotek Kościelnych*” r. 24, 2018, nr 1, s. s. 29-48.

Wojciech Świeboda (UJ) podjął się identyfikacji rękopisów średniowiecznych z biblioteki Wydziału Prawa Uniwersytetu Krakowskiego⁵⁴. Pojedyncze rękopisy ze zbiorów Biblioteki Uniwersyteckiej w Warszawie i będące w kręgu ruchu reformacyjnego zostały opisane przez Ewę Piskurewicz (UW) z Gabinetu Dokumentów Życia Społecznego oraz inne w wymienionych wielokrotnie katalogach jubileuszowych.

Czasopiśmiennictwo, poza publikacjami bibliotekarzy z Biblioteki Uniwersytetu Pedagogicznego w Krakowie na temat periodyków popularnonaukowych do 1939 r., zostało zaznaczone pracą Lilianny Nalewajskiej (UW) *O guzikach w XIX wieku na podstawie "Kuriera Warszawskiego" i innych polskich periodyków*⁵⁶. W pracach badawczych pochyłono się jeszcze nad takimi tytułami, jak: „Mały Gość Niedzielny” (Katowice)⁵⁷, „Wiadomości Kościelne. Kirchliche Nachrichten” (Ruda Śląska)⁵⁸, „Głosy znad Odry” (Opole-Mikołów)⁵⁹, „Kalendarz Ilustrowany Kuriera Codziennego” (Kraków)⁶⁰, „Przegląd Weterynaryjny” (Lwów)⁶¹. Rozbudowaną recenzję prac, poświęconych polskiemu czasopiśmiennictwu z przełomu XVIII i XIX wieku, opublikowała Anna Gogiel-Kuźmicka z Biblioteki Politechniki Białostockiej⁶².

W publikacjach poświęconych estetyce książki, wyodrębniono prace ogólne, na temat ekslibrisów i ilustratorów. Kolekcję ekslibrisów toruńskich przybliżyła Elżbieta Hudzik (UMK)⁶³ oraz Maria Kycler (UŚ) przy okazji jubileuszu 500-lecia ekslibrisu polskiego została w bibliotece zaprezentowana wystawa ekslibrisów Krzysztofa Bąka oraz wraz z nią krótka

---

⁵⁴ W. Świeboda, *Na tropie średniowiecznych rękopisów Wydziału Prawa Uniwersytetu Krakowskiego*, [w:] *Felix indiget Amicis. Studia z dziejów kultury duchowej i intelektualnej średniowiecza ofiarowane Profesorowi Krzysztofowi Ożogowi*, red. W. Świeboda, M. Zdanek, Kraków 2016, s. 277-317.

⁵⁵ *Czytaj i osądź czystym sercem : wystawa ze zbiorów Biblioteki Uniwersyteckiej w Warszawie w ramach ogólnopolskich obchodów 500 lat Reformacji...* (E. Piskurewicz, hasła katalogowe: 12-14, 44, 61, 65-74, 76-78)

⁵⁶ L. Nalewajska, *O guzikach w XIX wieku na podstawie "Kuriera Warszawskiego" i innych polskich periodyków*, „Kwartalnik Historii Kultury Materialnej” 2018, z. 2, s. 225-238.

⁵⁷ A. Muc, *Wartości wychowawcze prezentowane na łamach „Małego Gościa Niedzielnego” (1926-1939)*, „Bibliotheca Nostra. Śląski Kwartalnik Naukowy” 2016, nr 3, s. 86-99.

⁵⁸ A. Muc, „*Wiadomości Kościelne. Kirchliche Nachrichten*” parafii św. Józefa w Rudzie Śląskiej jako źródło do dziejów miasta i parafii w latach 1908-1911, „Fides. Biuletyn Federacji Bibliotek Kościelnych” 2016, nr 2, s. 107-126.

⁵⁹ B. Warząchowska, *Działalność kulturalno-oświatowa Górnoślązaków w świetle czasopisma „Głosy znad Odry” 1918-1924*, [w:] *Książka, biblioteka, informacja. Między podziałami a wspólnotą V*, red. J. Dzieniakowska, M. Olczak-Kardas, Kielce 2016, s. 295-310.

⁶⁰ S. Kawiorski, *Rola informacyjna i popularyzatorska "Kalendarza Ilustrowanego Kuriera Codziennego" (1928-1939)*, „Podkarpackie Studia Biblioteczne” 2016, nr 5, s. 6-21.

⁶¹ S. Baran, L. O. Lutsyk, L. Levytska, „*Przegląd Weterynaryjny*” (*"Przegląd Weterynaryjny"*) jako odzwierciedlenie medycyny weterynaryjnej, nauki i edukacji, „Forum Bibliotek Medycznych” 2017, 10 (2), s. 226-237

⁶² A. Gogiel-Kuźmicka, *Niedokończona kwerenda polskiego czasopiśmiennictwa XVIII/XIX ww. [recenzja książek: Pod rządami Franciszka Habsburga - cesarza Austrii. "Gazeta Krakowska" 1796-1806; W monarchii pruskiej. "Gazeta Warszawska" 1796-1806; W imperium carów "Kurier Litewski" 1796-1806]*, „Bibliotekarz Podlaski” 2016, nr 1, s. 255-266.

⁶³ E. Hudzik, *Tysiące ekslibrisów*, „Głos Uczelni” (Toruń) 2018, nr 3, s. 28-29.

historia tej formy graficznej⁶⁴. Jolanta Talbierska (UW) przygotowała biogram rysownika i ilustratora Aleksandra Tarasewicza (ok. 1650-ok. 1720)⁶⁵. Z kolei Tomasz Garwoliński (UWM) omówił motyw miasta w wybranych starych drukach ze zbiorów Biblioteki Wyższego Seminarium Duchownego Metropolii Warmińskiej „Hosianum” w Olsztynie⁶⁶.

Bibliotekarstwo (83) – w tym dziale tematycznym wpisano dzieje bibliotek i ich organizację, zbiory i postacie bibliotekarzy. Monografie swoich księżnic doczekały się Uniwersytet Warszawski⁶⁷, Uniwersytet im. Adama Mickiewicza⁶⁸ oraz podjęto się ponownego opracowania dziejów Biblioteki Jagiellońskiej⁶⁹. Prace poświęcone kolekcjom historycznym dotyczyły Biblioteki Uniwersytetu Śląskiego⁷⁰.

Biblioteki historyczne wymieniane w artykułach, to biblioteka nauczycielska w Gimnazjum św. Anny w Krakowie⁷¹, księgozbiory kaliskich kanoników laterańskich i jezuitów⁷², kamedułów eremitów z krakowskich Bielan⁷³ czy szeroko opisywana tzw. Berlinka – obecnie przechowywana w zbiorach Biblioteki Jagiellońskiej⁷⁴. Z postaci z historii

---

⁶⁴ M. Kycler, *Centrum Informacji Naukowej i Biblioteka Akademicka w Katowicach na 500-lecie polskiego ekslibrisu*, „Bibliotheca Nostra. Śląski Kwartalnik Naukowy” 2016, nr 1, s. 199-202.

⁶⁵ J. Talbierska, *Tarasewicz (Tarasowicz) Aleksander*, [w:] *Polski Słownik Biograficzny*, z. 213, Kraków 2018, s. 198-200.

⁶⁶ T. Garwoliński, *Motyw miasta w sztuce ilustratorskiej stosowanej w starych drukach na podstawie wybranych przykładów ze zbiorów Biblioteki Wyższego Seminarium Duchownego Metropolii Warmińskiej "Hosianum" w Olsztynie*, „Fides. Biuletyn Federacji Bibliotek Kościelnych” 2018, 24 (1), s. 49-74.

⁶⁷ *Biblioteka Uniwersytecka w Warszawie 1817-2017. Miscellanea*, red. nauk. J. Talbierska, Z. Olczak, Warszawa 2017; Z. Olczak, E. Piskurewicz, M. Świeżewski, J. Talbierska, A. Wirkus, *Kalendarium Biblioteki Uniwersyteckiej w Warszawie 1803-2017*, [w:] *Biblioteka Uniwersytecka w Warszawie 1817-2017. Miscellanea*, red. nauk. J. Talbierska, Z. Olczak, Warszawa 2017, s. 403-521.

⁶⁸ A. Jazdon, J. Skutecki, *Biblioteka Uniwersytecka w Poznaniu. Zabytki Poznania*, Poznań 2017; poza tym dodatkowo opublikowano prace: M. Głowacka-Helak, *Dary dla Biblioteki Uniwersyteckiej z lat 1921-1927*, „Biblioteka”, 2016 nr 20 (29), s. 81-95; J. Łapczyk, M. Praczyk-Jędrzejczak, *Biblioteka Uniwersytecka w Poznaniu – księżnica z ponadstuletnią tradycją*, „Tytuł Ujednolicony”, 2016 nr 2 (19), s. 10-15.

⁶⁹ *Historia Biblioteki Jagiellońskiej*, t. 2. 1775-1918, red. P. Lechowski, Kraków 2017; *Bibliotheca Magna : Biblioteka Jagiellońska na przestrzeni dziejów : katalog wystawy*, oprac. N. Bahlawan, M. Baster, L. Bełtowska, K. Frankowicz, M. Galos, B. Kurek, P. Lechowski, M. Mydel, Z. Pietrzyk, K. Stopka, Z. Wawrykiewicz, I. Wawrzynek, M. Pałuch; red. M. Galos, M. Mydel, Ż. Kubic, E. Valde-Nowak, Kraków 2017; J. Partyka, *Stare druki Biblioteki Jagiellońskiej : stan opracowania, proveniencje, perspektywy badawcze*, [w:] *Książka dawna i jej właściciele*, t. 1, red. D. Sidorowicz-Mulak, A. Franczyk-Cegła, Wrocław 2017, s. 61-76.

⁷⁰ *Biblioteka Uniwersytetu Śląskiego w pięćdziesięciolecie istnienia*, Katowice 2018; *Kolekcje w zbiorach bibliotek Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach*, Katowice 2018.

⁷¹ E. Piotrowska, *Biblioteka nauczycielska w Gimnazjum św. Anny w Krakowie (1850-1914)*, „Annales Universitatis Paedagogicae Cracoviensis. Studia ad Bibliothecarum Scientiam Pertinentia” 2016, Z. 14, s. 290-304

⁷² E. Bylina, *Stare druki po kaliskich kanonikach regularnych laterańskich oraz jezuitach w zbiorach Biblioteki Uniwersyteckiej w Warszawie*, „Zeszyty Kaliskiego Towarzystwa Przyjaciół Nauk” 2016, z. 16, s. 56-77.

⁷³ J. Partyka, *Historyczny księgozbiór kamedułów eremitów z krakowskich Bielan : spojrzenie na kulturę materialno-duchową polskich kamedułów*, Kraków 2017.

⁷⁴ *Polonika z "Berlinki" w Bibliotece Jagiellońskiej : rękopisy, rękopisy muzyczne, starodruki, starodruki muzyczne, wydawnictwa rzadkie i druki nowe : katalog obiektów zdigitalizowanych*, red. J. Partyka, Kraków 2016.

bibliotekarstwa zostali przywołani: Aleksander Birkenmajer⁷⁵, Helena Radlińska⁷⁶, Józef Przyborowski⁷⁷, o. Rafał Morowicz⁷⁸ czy bibliotekarz ks. Józef Rokoszy⁷⁹.

Ciekawym przykładem rejestru księgozbioru prywatnego jest ten omówiony przez J. Łukaszewskiego, który zidentyfikował spis książek Stanisława Smoły z Wolborza, a spisany przez Pawła z Piotrkowa na wyklejce przedniej okładziny inkunabułu zakupionego przez Bibliotekę Uniwersytecką w Poznaniu⁸⁰. Szczególną publikacją są *Zapiski Mikołaja Kopernika w drukach Biblioteki Wyższego Seminarium Duchownego Metropolii Warmińskiej "Hosianum" w Olsztynie* pod redakcją Tomasza Garwolińskiego⁸¹. Ze starszych księgozbiorów prywatnych został zaprezentowany ten należący do krakowskiego lekarza Stanisława Różanki⁸².

W ostatniej kategorii varia zamieszczono prace sprawozdawcze i te dotyczące metod badań dawnej książki⁸³, sposobu opracowania starych druków w Formacie MARC 21⁸⁴ czy definicji terminu polonicum⁸⁵.

Różnorodność podjętych tematów nie pozawala do końca na ujęcie ich w ośmiu kategoriach. Ważną rolę spełniają również artykuły popularnonaukowe w gazetach uczelnianych informujące potencjalnego odbiorcę studenta lub pracownika naukowego o zbiorach macierzystej biblioteki.

---

⁷⁵ M. Głowacka-Helak, *Profesor Aleksander Birkenmajer jako dyrektor Biblioteki Uniwersyteckiej w Poznaniu w latach 1939-1947*, „Biblioteka” 21 (30) 2017, s. 87-100.

⁷⁶ G. Galej-Mularz, *Pedagogika biblioteczna według Heleny Radlińskiej a jej obecny obraz*, „Podkarpackie Studia Biblioteczne” 2016, nr 5, s. 22-28.

⁷⁷ M. M. Kacperek, *Między nauką a biblioteką? profesor Józef Przyborowski, bibliotekarz Biblioteki Ordynacji Zamojskiej, i jego publikacje o dawnej literaturze i książce*, „Prace Filologiczne. Literaturoznawstwo” 2018, z. 8 (11), s. 109-125.

⁷⁸ M. Czapnik, *O. Rafał Morowicz (1730-1819) bibliotekarz i kronikarz zakonu bernardynów*, [w:] *Przestrzeń klasztoru – przestrzeń kultury. Piśmiennictwo – książka – edukacja*, red. J. Pietrzak-Thebault, Ł. Cybulski, Warszawa 2017, s. 239-255.

⁷⁹ J. Kowalski, *Książd Józef Rokoszy (1870 – 1931) – muzealnik, bibliotekarz, archiwista*, „Fides. Biuletyn Federacji Bibliotek Kościelnych” 2016, nr 1, s. 75-84.

⁸⁰ J. Łukaszewski, *Rejestr książek Stanisława Smoły z Wolborza w inkunabule ze zbiorów Biblioteki Uniwersyteckiej w Poznaniu*, „Biblioteka” 22 (31), 2018, s. 29-48.

⁸¹ *Zapiski Mikołaja Kopernika w drukach Biblioteki Wyższego Seminarium Duchownego Metropolii Warmińskiej "Hosianum" w Olsztynie*, pod red. ks. T. Garwolińskiego, Olsztyn 2016.

⁸² K. Fnakowicz, *Renesansowy księgozbiór krakowskiego lekarza Stanisława Różanki*, „Krakowski Rocznik Archiwalny” 2018, t. 24, s. 11-77.

⁸³ I. Wienczek, *O tradycyjnych i nowych metodach w badaniach nad dawną książką*, [w:] *Tekst - tożsamość - twórca : rozważania o humanistyce współczesnej : eseje i rozprawy doktorantów Wydziału "Artes Liberales" Uniwersytetu Warszawskiego*, red. E. Niedzielak, K. Usakiewicz, I. Wienczek, Warszawa 2017, s. 87-109.

⁸⁴ *Format MARC 21 rekordu bibliograficznego dla starego druku*, oprac. Halina Miecznikowska, pod red. M. Rowińskiej i L. Śnieżko, Warszawa 2017.

⁸⁵ H. Mieczkowska, *Polonicum - definicja pojęcia, zakres doboru materiału, zastosowanie w bibliografii*, „Z badań nad Książką i Księgozbiorami Historycznymi” 2017 [tom specjalny], s. 17-23.

Widoczność w przestrzeni sieciowej

W dalszej części artykułu zastanowiono się nad stopniem widoczności tych publikacji w przestrzeni sieciowej, na początku w repozytorium uczelnianym, czy sam autor wywiera wpływ na widoczność jego dorobku w wybranych portalach dla naukowców poprzez zakładanie tam profilu. Wzięto pod uwagę najpopularniejsze wyszukiwarki naukowe (Google Scholar, ORCID) i tzw. media społecznościowe dla naukowców (ResearchGate, Academia.edu).

Zamieszczenie publikacji w repozytorium macierzystej jednostki naukowej przekłada się na jej widoczność w globalnej wyszukiwarce naukowej, jaką jest Google Scholar⁸⁶. W repozytorium sprawdzano obecność danej bibliotekarki i bibliotekarza akademickiego oraz liczbę publikacji z zakresu dawnej książki i prasy za lata 2016-2018.

Przebadane repozytoria, to: Repozytorium UW⁸⁷, AMUR – Adam Mickiewicz University Repository⁸⁸, Repozytorium Uniwersytetu Jagiellońskiego⁸⁹, Repozytorium Uniwersytetu Łódzkiego⁹⁰, RUMAK – Repozytorium Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu⁹¹, Repozytorium Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach (RE-BUŚ)⁹², Repozytorium Uniwersytetu Rzeszowskiego⁹³, Repozytorium Uniwersytetu Wrocławskiego⁹⁴, Repozytorium Uniwersytetu Zielonogórskiego⁹⁵, Repozytorium Uniwersytetu Jana Kochanowskiego w Kielcach⁹⁶, Baza Wiedzy Politechniki Białostockiej⁹⁷, Repozytorium Politechniki Krakowskiej⁹⁸, Baza Wiedzy Politechniki Opolskiej⁹⁹.

---

⁸⁶ A. Pulikowski, *Widoczność polskich publikacji naukowych w Internecie*, „Zagadnienia Informacji Naukowej” 2015, nr 1 (53), s. 67.

⁸⁷ *Repozytorium UW* [dostęp 9.07.2022]. Dostępny w WWW: <http://depotuw.ceon.pl/>

⁸⁸ *AMUR – Adam Mickiewicz University Repository* [dostęp 9.07.2022]. Dostępny w WWW: <https://repozytorium.amu.edu.pl/>

⁸⁹ *Repozytorium Uniwersytetu Jagiellońskiego* [dostęp 9.07.2022]. Dostępny w WWW: <https://ruj.uj.edu.pl/xmlui/>

⁹⁰ *Repozytorium Uniwersytetu Łódzkiego* [dostęp 9.07.2022]. Dostępny w WWW: <https://repozytorium.uni.lodz.pl/>

⁹¹ *RUMAK - Repozytorium Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu* [dostęp 9.07.2022]. Dostępny w WWW: <https://repozytorium.umk.pl/>

⁹² *Repozytorium Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach (RE-BUŚ)* [dostęp 9.07.2022]. Dostępny w WWW: <https://rebus.us.edu.pl/>

⁹³ *Repozytorium Uniwersytetu Rzeszowskiego* [dostęp 9.07.2022]. Dostępny w WWW: <https://repozytorium.ur.edu.pl/>

⁹⁴ *Repozytorium Uniwersytetu Wrocławskiego* [dostęp 9.07.2022]. Dostępny w WWW: <https://repozytorium.uni.wroc.pl/dlibra>

⁹⁵ *Repozytorium Uniwersytetu Zielonogórskiego* [dostęp 9.07.2022]. Dostępny w WWW: <https://zbc.uz.zgora.pl/repozytorium/dlibra>

⁹⁶ *Repozytorium Uniwersytetu Jana Kochanowskiego w Kielcach* [dostęp 9.07.2022]. Dostępny w WWW: <https://repozytorium.ujk.edu.pl/dlibra>

⁹⁷ *Baza Wiedzy Politechniki Białostockiej* [dostęp 9.07.2022]. Dostępny w WWW: <https://bazawiedzy.pb.edu.pl/index.seam>

⁹⁸ *Repozytorium Politechniki Krakowskiej* [dostęp 9.07.2022]. Dostępny w WWW: <https://repozytorium.biblos.pk.edu.pl/>

Na stronie biblioteki nie zidentyfikowano repozytorium Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego, repozytorium Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie, repozytorium Uniwersytetu Ekonomicznego w Poznaniu.

W wymienionych bazach pełnotekstowych odnotowano 69 publikujących bibliotekarzy z 117, czyli 58 %, jednak prac z 2016-2018 zostało zdeponowanych tylko 59 na 347, co dało tylko 17 %. Jednak trzeba pamiętać, że duża liczba publikacji ukazała się w katalogach wystawowych lub pracach zbiorowych, które nie są dostępne w *open access*.

Przy pisaniu tego fragmentu artykułu postawiono pytanie badawcze: czy bibliotekarki i bibliotekarze akademicy zakładają wymagane profile w ORCID i opcjonalnie w Google Scholar, ResearchGate i Academia.edu i w ten sposób wpływają na widoczność swojego dorobku naukowego.

Pod koniec drugiej dekady XXI wieku wszyscy pracownicy zostali zobligowani do utworzenia konta na stronie ORCID (Open Researcher and Contributor ID), i uzyskać tzw. digital identifier (ORCID iD)¹⁰⁰. Z tej formy informacji o swojej działalności naukowej skorzystało 58 bibliotekarzy (przy czym pominięto występujące nazwiska, które nie miały widocznej afiliacji) i uzyskano informację o 59 pracach za lata 2016-2018, dotyczących dawnej książki i prasy.

Google Scholar jest jedyną wyszukiwarką naukową, w której są widoczne cytowania dla wszystkich form publikacji naukowych w Polsce. Należy podkreślić, że większa widoczność prac, gwarantuje szerszy odbiór dorobku naukowców. W 2012 roku została dodana możliwość tworzenia własnego profilu i uzyskania informacji na temat liczby cytowań i wysokości h-index.

Tylko 19 bibliotekarek i bibliotekarzy zdecydowało się na utworzenie Google Scholar Profile, co dało 16% z 117. Do profili zostało dodanych 28 publikacji z lat 2016-2018 i były one zacytowane 21 razy. 18 z 19 autorek i autorów osiągnęło h-index między 1 a 5. W porównaniu do badania prowadzonego w 2015 roku procent bibliotekarzy akademickich zainteresowanych promowaniem swojej działalności naukowej w tym medium zwiększył się o 6 punktów procentowych¹⁰¹.

Czy bibliotekarze akademicy zakładali konta na najpopularniejszych mediach społecznościowych przeznaczonych dla naukowców, jak ResearchGate i Academi.edu?

---

⁹⁹ *Baza Wiedzy Politechniki Opolskiej* [dostęp 9.07.2022]. Dostępny w WWW: <https://bg.po.edu.pl/index.php/repozytorium-po/publikacje>

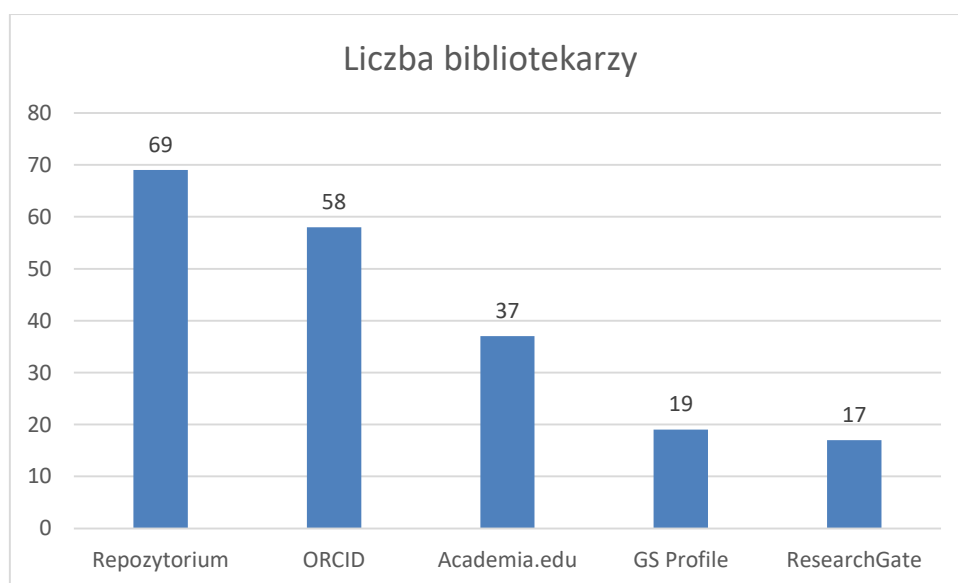
¹⁰⁰ *ORCID* [dostęp 9.07.2022]. Dostępny w WWW: <https://orcid.org/>

¹⁰¹ Wtedy badano grupę 214 bibliotekarzy akademickich, w których bibliotekach było dostępne repozytorium uczelniane. Zob. B. Iwańska-Cieślak, *Publikacje bibliotekarzy w przestrzeni sieciowej. Wstęp do badań*, „Biuletyn EBIB” 2015, nr 5 (158), s. 12.

Powstały one w 2008 r. i zrzeszają miliony naukowców z całego świata. Dostarczają informacji na temat liczby pobrań i czytań poszczególnych artykułów. Mają również swoje wewnętrzne metryki, które od poprzedniego badania w 2015 roku nie zyskały znaczącej popularności wśród polskich naukowców. W lipcu 2022 r. twórcy ResearchGate zrezygnowali z tzw. RG Score, skupiając się na trzech podstawowych danych, jak: Research Interest, Citations i h-index¹⁰².

Kanały alternatywnej promocji własnego dorobku zostały wykorzystane przez 17 (14,5%) bibliotekarzy akademickich w przypadku ResearchGate, a w Academia.edu zarejestrowało się 37 (32%), zwłaszcza z Uniwersytetu Warszawskiego. Z pozostałych uczelni odnotowano pojedyncze osoby. Nie brano pod uwagę profili, w których nie podano afiliacji. W porównaniu do poprzedniego badania bibliotekarzy akademickich było to odpowiednio 8 i 23, co oznacza, że w grupie pracowników biblioteki zajmujących się dawną książką i prasą jest nieznacznie większe zainteresowanie tą formą informowania o dorobku naukowym. Niestety część osób stworzyło profil bez dalszego uzupełnienia go.

Wykres 9. Liczba odnotowanych bibliotekarzy i ich profili w wybranych źródłach

Źródło: opracowanie własne.

Należy podkreślić, że bibliotekarze w znacznej mierze uzupełniają instytucjonalne repozytorium, następnie prawie połowa z badanej grupy bibliotekarzy zdecydowała się na rejestrację i uzyskanie indywidualnego numeru naukowca (ORCID iD). Można stwierdzić, że znikoma ich liczba sięga po alternatywne formy promocji dorobku naukowego.

Na sam koniec sprawdzono jeszcze, czy istnieje faktyczny dostęp do publikacji bibliotekarzy akademickich z poziomu Google Scholar. Po wpisaniu w pasek wyszukiwawczy

¹⁰² *ResearchGate* [dostęp 8.07.2022]. Dostępny w WWW: <https://www.researchgate.net/>

czterech pierwszych słów tytułu. Bezpośredni dostęp uzyskano tylko do 53 publikacji, w kolejnych 40 przypadkach Google Scholar odsyłał do strony CEEOL (Central and East European Online Library), która zawiera czasopisma i e-booki z zakresu nauk społecznych, humanistycznych oraz dokumenty elektroniczne związane z Europą Środkową, Wschodnią i Południowo-Wschodnią i wymaga dodatkowej rejestracji¹⁰³. Poprzez wyszukiwarkę naukową jaką jest Google Scholar dotarto w sumie do 93 pozycji (27%).

Podsumowanie

Wśród bibliotekarzy akademickich zainteresowanie dawną książką utrzymuje się na podobnym poziomie od 2016 roku i waha się od 500 do 654 pozycji rocznie, a znaczne różnice podyktowane są wydawaniem publikacji okolicznościowych, w które zaangażowane są większe grupy pracowników biblioteki. W latach 2016-2018 zostało zarejestrowanych aż 347 prac napisanych przez 117 autorów. Są one widoczne przede wszystkim w bazach dorobku poszczególnych uczelni, choć nie zawsze jest tam uwzględniona afiliacja biblioteczna. Dotarcie do sprawozdań bądź innych ich wykazów wymaga znacznego zagłębienia się w stronę WWW książki.

Pomimo możliwości zamieszczania własnych prac w macierzystym repozytorium nie zawsze się na to decydowano, zaskakująca jest duża aktywność bibliotekarzy z Uniwersytetu Śląskiego, którzy aktywnie i licznie dodają swoje prace do bazy RE-BUŚ.

Wracając do hipotez zasygnalizowanych w początkowej części artykułu należy stwierdzić, że w Google Scholar najliczniej widoczne publikacje to te zamieszczane w repozytorium oraz w czasopismach naukowych, chociaż w przypadku tych ostatnich wyszukiwarka odsyłała do kolejnego źródła. Tym samym pierwsza z hipotez potwierdziła się połowicznie. W pewnym zakresie spełniło się również drugie stwierdzenie, że bibliotekarze w nieznanym stopniu decydują się na zamieszczanie swoich prac na innych stronach, w tym w badanych mediach społecznościowych dla naukowców.

Old book and press in research by academic librarians in 2016-2018 and their presence in the net

Abstract: Academic librarians from 59 state universities participate in scientific communication by publishing works in the field of information and library science, part of this research concerns the history of books, libraries and the press until 1945. So far, they

---

¹⁰³ *Central and East European Online Library* [dostęp 9.07.2022]. Dostępny w WWW: <https://www.ceeol.com/>

have been reviewed for the period 2013-2015. The presented analysis is a continuation and covers the period from 2016 to 2018. The obtained data will be presented based on the assumptions of the statistical bibliography method. Much of the focus was on the presence of these publications in the web space compared to the previous research period. The adopted research hypotheses are: articles from journals are much more visible than monographic publications and collective works; Librarians make little use of other forms of promotion of their own publications and limit themselves to registering them in university databases and repositories.

Keywords: academic librarians, publishing, book history, press history, repositories, scientific achievements databases, Google Scholar, Academia.edu, ResearchGate

Bibliografia

- AMUR – Adam Mickiewicz University Repository* [dostęp 9.07.2022]. Dostępny w WWW: <https://repozytorium.amu.edu.pl/>
- Arianta* [online] [dostęp 30.06.2022]. Dostępny w WWW: <https://arianta.pl/#/szukaj>
- Baran S., Lutsyk L. O., Levytska L., *"Przegląd Weterynarski" ("Przegląd Weterynaryjny") jako odzwierciedlenie medycyny weterynaryjnej, nauki i edukacji*, „Forum Bibliotek Medycznych” 2017, 10 (2), s. 226-237
- Baza Wiedzy Politechniki Białostockiej* [dostęp 9.07.2022]. Dostępny w WWW: <https://bazawiedzy.pb.edu.pl/index.seam>
- Baza Wiedzy Politechniki Opolskiej* [dostęp 9.07.2022]. Dostępny w WWW: <https://bg.po.edu.pl/index.php/repozytorium-po/publikacje>
- Biblioteka Sapiechów z Krasiczyna w Zamku Królewskim na Wawelu = Sapieha family library from Krasiczyn in the Wawel Royal Castle*. T. 2/2, *Katalog starych druków, druki obce z wieku XVIII = Catalogue of early printed books from the 18th century*, red. I. Pietrzekiewicz, A. Baran, J. Buła, J. Czapla, I. Długopolska, I. Kachur, O. Polevshchikova, B. Siwek, G. Stępień, K. Stompór-Lesiecka, E. Zając, Kraków 2017.
- Biblioteka Sapiechów z Krasiczyna w Zamku Królewskim na Wawelu*, t. 2/2. *Katalog starych druków, druki obce z wieku XVIII*, red. I. Pietrzekiewicz, A. Baran, J. Buła, J. Czapla, I. Długopolska, I. Kachur, O. Polevshchikova, B. Siwek, G. Stępień, K. Stompór-Lesiecka, E. Zając, Kraków 2017.
- Biblioteka Uniwersytecka w Warszawie 1817-2017. Miscellanea*, red. nauk. J. Talbierska, Z. Olczak, Warszawa 2017.
- Biblioteka Uniwersytetu Śląskiego w pięćdziesięciolecie istnienia*, Katowice 2018.
- Bibliotheca Magna : Biblioteka Jagiellońska na przestrzeni dziejów : katalog wystawy*, oprac. N. Bahlawan, M. Baster, L. Bełtowska, K. Frankowicz, M. Galos, B. Kurek, P. Lechowski, M. Mydel, Z. Pietrzyk, K. Stopka, Z. Wawrykiewicz, I. Wawrzynek, M. Paluch; red. M. Galos, M. Mydel, Ż. Kubic, E. Valde-Nowak, Kraków 2017.

- Bylina E., *Stare druki po kaliskich kanonikach regularnych laterańskich oraz jezuitach w zbiorach Biblioteki Uniwersyteckiej w Warszawie*, „Zeszyty Kaliskiego Towarzystwa Przyjaciół Nauk” 2016, z. 16, s. 56-77.
- Catalogus codicum manuscriptorum medii aevi Latinorum qui in Bibliotheca Jagellonica Cracoviae asservantur*, t. 11, Numeros continens inde A 1501 usque ad 1575, oprac. A. Kozłowska, L. Nowak, A. Sobańska, W. Świeboda, R. Tatarzyński, W Zega, Cracoviae 2016.
- Central and East European Online Library [dostęp 9.07.2022]. Dostępny w WWW: <https://www.ceeol.com/>
- Chlewicka-Maczyńska A., *Recenzja książki Joanny Matyasik "Skarby Książnicy Bydgoskiej : zabytkowe zbiory Wojewódzkiej i Miejskiej Biblioteki Publicznej w Bydgoszczy"*, „Kronika Bydgoska” 2018, t. 39, s. 399-402.
- Czapnik M., *O. Rafał Morowicz (1730-1819) bibliotekarz i kronikarz zakonu bernardynów*, [w:] *Przestrzeń klasztoru – przestrzeń kultury. Piśmiennictwo – książka – edukacja*, red. J. Pietrzak-Thebault, Ł. Cybulski, Warszawa 2017, s. 239-255.
- Czapnik M., *Oprawy z księgozbioru profesora Akademii Krakowskiej Jana Mausceniusza*, [w:] *Introligatorzy i ich klienci*, pod red. A. Wagnera, Toruń 2017, s. 147-164.
- Czytaj i osądź czystym sercem : wystawa ze zbiorów Biblioteki Uniwersyteckiej w Warszawie w ramach ogólnopolskich obchodów 500 lat Reformacji, zorganizowana we współpracy z Kościołem Ewangelicko-Augsburskim w RP , Warszawa, 20-29 października 2017 : katalog*, red. Joanna Kozłowska-Milewska, Warszawa 2017.
- Czyżak M., *Interdyscyplinarne prace badawcze nad Katalogiem rękopisów średniowiecznych Biblioteki Uniwersyteckiej w Toruniu*, [w:] *Stare i nowe dziedzictwo Torunia, Bydgoszczy i regionu*, pod red. J. Raczkowskiego; przy współpr. M. Jakubek-Raczkowskiej, Toruń 2018, s. 95-106, 297-302.
- Czyżak M., *Katalog rękopisów średniowiecznych Biblioteki Uniwersyteckiej w Toruniu : zasady opracowania*, „Fides. Biuletyn Federacji Bibliotek Kościelnych” r. 24, 2018, nr 1, s. s. 29-48.
- Czyżak M., *Problematyka badawcza wybranych rękopisów średniowiecznych ze zbiorów Biblioteki Uniwersyteckiej w Toruniu*, [w:] *Claritas et consonantia : funkcje, formy i znaczenia w sztuce średniowiecza : księga poświęcona pamięci Kingi Szczepkowskiej-Naliwajek w dziesiątą rocznicę śmierci*, [red. nauk. M. Jakubek-Raczkowska, J. Raczkowski], Toruń – Warszawa 2017, s. 349-371.
- Dąbrowska E., *Amerykańska oprawa płócienna z przełomu XIX i XX wieku z księgozbioru Szymona Deptuły w Bibliotece Jagiellońskiej*, [w:] *Książka i technologie*, red. D. Kuźmina, M. Ochmański, Warszawa 2016, s. 87-107.
- Dees A. S., *A Bibliometric Analysis of the Scholarly Publications of Librarians at the University of Mississippi, 2008–2013*, “The Journal of Academic Librarianship” 2015, vol. 41, issue 3, pp. 241-245.
<https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S0099133315000609>
- Derfert-Wolf L., *Misja wspierania nauki a misja społeczna bibliotek szkół wyższych – relacje i znaczenie w świetle badań funkcjonalności i wpływu*, [w:] *Biblioteka naukowa: czy jeszcze naukowa?* red Krystyna Jazdon, Poznań 2018, s. 29-43.
- 200 obiektów na 200 lat. Nie tylko książki. Katalog*, red. J. Talbierska, Warszawa 2016.

- Dziak J., *Działalność badawcza bibliotekarzy w świetle publikacji w czasopiśmie naukowych*, [w:] *Biblioteka naukowa: czy jeszcze naukowa?* Pod red. Krystyny Jazdon, Poznań 2018, s. 45-54.
- Fnakowicz K., *Renesansowy księgozbiór krakowskiego lekarza Stanisława Różanki*, „*Krakowski Rocznik Archiwalny*” 2018, t. 24, s. 11-77.
- Format MARC 21 rekordu bibliograficznego dla starego druku*, oprac. Halina Miecznikowska, pod red. M. Rowińskiej i L. Śnieżko, Warszawa 2017.
- Galej-Mularz G., *Pedagogika biblioteczna według Heleny Radlińskiej a jej obecny obraz*, „*Podkarpackie Studia Biblioteczne*” 2016, nr 5, s. 22-28.
- Garwoliński T., *Motyw miasta w sztuce ilustratorskiej stosowanej w starych drukach na podstawie wybranych przykładów ze zbiorów Biblioteki Wyższego Seminarium Duchownego Metropolii Warmińskiej "Hosianum" w Olsztynie*, „*Fides. Biuletyn Federacji Bibliotek Kościelnych*” 2018, 24 (1), s. 49-74.
- Głębocki J., Pietruszewski G., *Od bibliografii publikacji do bazy wiedzy – z doświadczeń autorów systemu Expertus*, „*Forum Bibliotek Medycznych*” nr 20, 2017, s. 47-52.
- Głowacka-Helak M., *Dary dla Biblioteki Uniwersyteckiej z lat 1921-1927*, „*Biblioteka*”, 2016 nr 20 (29), s. 81-95.
- Głowacka-Helak M., *Profesor Aleksander Birkenmajer jako dyrektor Biblioteki Uniwersyteckiej w Poznaniu w latach 1939-1947*, „*Biblioteka*” 21 (30) 2017, s. 87-100.
- Gogiel-Kuźmicka A., *Niedokończona kwerenda polskiego czasopiśmiennictwa XVIII/XIX ww. [recenzja książek: Pod rządami Franciszka Habsburga - cesarza Austrii. "Gazeta Krakowska" 1796-1806; W monarchii pruskiej. "Gazeta Warszawska" 1796-1806; W imperium carów "Kurier Litewski" 1796-1806]*, „*Bibliotekarz Podlaski*” 2016, nr 1, s. 255-266.
- Gorczyca B., Kot P., Kraus A., Strojna-Krzystanek A., *Uczeni lwowscy i ich wkład w rozwój nauk technicznych – na podstawie Kolekcji Lwowiana Biblioteki Politechniki Krakowskiej*, [w:] *Biblioteki w kulturze Kresów*, pod red. nauk. M. Kalczyńskiej [et al.], Opole 2017, s. 25-37.
- Gotkowska E., *Publikacje pracowników Biblioteki Uniwersytetu Rzeszowskiego za lata 2001-2015*, „*Podkarpackie Studia Biblioteczne*” 2016, nr 5, s. 35-59.
- Grażyńska I., *Le catalogue des imprimés françaises dans la Collection Maçonnique de la Bibliothèque Universitaire de Poznań*, „*Parole Maçonnique*” 2016, nr 1 (11), s. 14-15.
- Gulińska G., *Księgarstwo spółdzielcze w Polsce - przyczynek do badań bibliologicznych na przykładzie działalności Spółdzielni Księgarskiej "Ognisko" w Opocznie*, „*Rocznik Biblioteki Uniwersyteckiej*” (UJK) 2017, t. 4-5, s. 81-96
- Historia Biblioteki Jagiellońskiej*, t. 2. 1775-1918, red. P. Lechowski, Kraków 2017.
- Hoffmann K., Berg S., Koufogiannakis D., *Understanding Factors that Encourage Research Productivity in Academic Librarians*. (Western Libraries Publications. 67) [dostęp 10.07.2022]. Dostępny w WWW: <https://ir.lib.uwo.ca/wlpub/67>
- Hudzik E., *Tysiące ekslibrisów*, „*Głos Uczelni*” (Toruń) 2018, nr 3, s. 28-29.
- institutions they serve*, 1986 [dostęp 9.07.2022]. Dostępny w WWW: www.ideals.illinois.edu/handle/2142/40991

- Inwentarz rękopisów Biblioteki Jagiellońskiej : nr 11863-12385 : Archiwum Domowe Pawlikowskich*, t. 3, oprac. J. Baster, G. Fulara, I. Hojda, M. Jaglarz, U. Klatka, E. Malicka, red. M. Jaglarz, E. Malicka, Kraków 2016.
- Iwańska-Cieślik B., *Dzieje książki i prasy w badaniach bibliotekarzy akademickich w latach 2013-2015*, „Universitas Gedanensis” r. 28, 2016, t. 51, s. 149-176.
- Iwańska-Cieślik B., *Publikacje bibliotekarzy w przestrzeni sieciowej. Wstęp do badań*, „Biuletyn EBIB” 2015, nr 5 (158), s. 1-16.
- Iwańska-Cieślik B., *Publikacje bibliotekarzy akademickich w 2015 r. i ich obecność w sieci*, [w:] *Internet wybrane przykłady zastosowań i doświadczeń*, red. Piotr Siuda, Joanna Gomoliszek, Gdańsk 2017, s. 155-192.
- Jazdon A., „*Uczyć czy handlować*”? *Problematyka wydawania i dystrybucji podręczników szkolnych na łamach „Przeglądu Księgarskiego” w pierwszym dziesięcioleciu niepodległej Polski*, [W:] *Zachować dla przyszłości. Sprawy szkolnictwa i oświaty w przekazie prasowym XX i pierwszych lat XXI wieku*, pod red. I. Michalska, G. Michalski, Łódź 2018, s. 95-110.
- Jazdon A., Skutecki J., *Biblioteka Uniwersytecka w Poznaniu. Zabytki Poznania*, Poznań 2017.
- Jazdon K., Aleksandra Szulc, *Działania naukowe pracowników Biblioteki Uniwersyteckiej w Poznaniu w ostatnich dziesięciu latach (2007-2016) – analiza i efekty*, [w:] *Biblioteka naukowa: czy jeszcze naukowa?* Pod red. Krystyny Jazdon, Poznań 2018, s. 55-72.
- Kacperk M. M., *Między nauką a biblioteką? profesor Józef Przyborowski, bibliotekarz Biblioteki Ordynacji Zamojskiej, i jego publikacje o dawnej literaturze i książce*, „Prace Filologiczne. Literaturoznawstwo” 2018, z. 8 (11), s. 109-125.
- Katalog druków XVI i XVII wieku w zbiorach Biblioteki Uniwersyteckiej w Warszawie*. T. 8. *Zbiorczy indeks proveniencyjny*, red. nauk. M. Cubrzyńska-Leonarczyk; adnotowane hasła proveniencyjne E. Bylinowa, M. Czapnik, I. Wienczek, H. Juszczałowska, K. Opalińska, Warszawa 2018.
- Katalog rękopisów średniowiecznych Biblioteki Uniwersyteckiej w Toruniu*, oprac. M. Czyżak, przy współpr. M. Jakubek-Raczkowskiej i A. Wagnera, Toruń 2016.
- Kawiorski S., *Rola informacyjna i popularyzatorska „Kalendarza Ilustrowanego Kuriera Codziennego” (1928-1939)*, „Podkarpackie Studia Biblioteczne” 2016, nr 5, s. 6-21.
- Knop U., Cichoń S., *Wybrane aspekty administrowania ewidencją dorobku naukowego pracowników wyższych uczelni technicznych w Polsce*, „Zarządzanie Publiczne” 2018, nr 4 (44), s. 389-402.
- Kolekcje w zbiorach bibliotek Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach*, Katowice 2018.
- Komunikat w sprawie terminu wprowadzania danych i informacji do Systemu Informacji o Nauce w ramach Zintegrowanego Systemu Informacji o Nauce i Szkolnictwie Wyższym POL-on*,
http://www.nauka.gov.pl/g2/oryginal/2015_07/cd1bbba140db3271185d573b1009ec42.pdf [dostęp: 22.07.2016].
- Kordas M. N., *Analiza baz danych tworzonych przez biblioteki uczelniane w Polsce*, [w:] *V Wrocławskie spotkania bibliotekarzy*, A, Łuszek, J. Leśniewski, Wrocław 2017, 107-120.

- Kowalski J., *Książdz Józef Rokoszy (1870 – 1931) – muzealnik, bibliotekarz, archiwista*, „Fides. Biuletyn Federacji Bibliotek Kościelnych” 2016, nr 1, s. 75-84.
- Kycler M., *Centrum Informacji Naukowej i Biblioteka Akademicka w Katowicach na 500-lecie polskiego ekslibrisu*, „Bibliotheca Nostra. Śląski Kwartalnik Naukowy” 2016, nr 1, s. 199-202.
- Kycler M., *Na dwóchsetlecie Ossolineum* [recenzja], „Bibliotheca Nostra” 2018, nr 4, s. 167-171.
- Kycner M., Warzachowska B., *Działalność naukowo-wydawnicza pracowników Biblioteki Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach w latach 2004-2016*, [w:] *Biblioteka Uniwersytetu Śląskiego w pięćdziesięciolecie istnienia*, Katowice 2018, s. 323-370.
- Lin W.C., *Journal article publication patterns and authorship of librarians in Taiwan and China: a comparative study*, [w:] *Proceedings of the Asia-Pacific Conference on Library & Information Education & Practice 2006 (A-LIEP 2006)*, Singapore 2006, pp. 565-573.
- Lwoga E. T., Said Sife A., *Publication productivity and scholarly impact of academic librarians in Tanzania. A scientometric analysis*, “New Library Journal” vol. 115, 2014, no. 11/12, pp. 527-541.
- Łapczyk J., Praczyk-Jędrzejczak M., *Biblioteka Uniwersytecka w Poznaniu – księżnica z ponad stuletnią tradycją*, „Tytuł Ujednolicony”, 2016 nr 2 (19), s. 10-15.
- Łukaszewski J., *Inkunabuły odnalezione w trakcie inwentaryzacji zasobu Biblioteki Katedralnej w Gnieźnie*, [W:] *Książka dawna i jej właściciele. Zbiór studiów*, t. 1, pod red. D. Sidorowicz-Mulak, A. Franczyk-Cegły, Wrocław 2017, s. 239-268. [katalog inkunabułów, 42 poz.]
- Łukaszewski J., *Rejestr ksiąg Stanisława Smoły z Wolborza w inkunabule ze zbiorów Biblioteki Uniwersyteckiej w Poznaniu*, „Biblioteka” 22 (31), 2018, s. 29-48.
- Marszakowa-Szajkiewicz I., *Badania ilościowe nauki podejście bibliometryczne i webometryczne*, Poznań 2009, s. 68-69.
- Mieczkowska H., *Polonicum - definicja pojęcia, zakres doboru materiału, zastosowanie w bibliografii*, „Z Badań nad Książką i Księgozbiorami Historycznymi” 2017 [tom specjalny], s. 17-23.
- Milewska-Kozłowska J., *Znawcy opraw w Augsburgu. 22. Kongres zorganizowany przez Arbeitskreis für die Erfassung, Erschließung und Erhaltung historischer Bucheinbände*, *Biblioteka Uniwersytecka w Augsburgu, 12-14 X 2017 r.*, „Z Badań nad Książką i Księgozbiorami Historycznymi” t. 11, 2017, s. 575-579.
- Montanelli D., Stenstrom, P., *The benefits of research for academic librarians and the*
- Możdżeń J., [recenzja] *Katalog rękopisów średniowiecznych Biblioteki Uniwersyteckiej w Toruniu*, oprac. Marta Czyżak ; przy współpr. Moniki Jakubek-Raczkowskiej, Arkadiusza Wagnera. Toruń 2016, „Folia Toruniensia” t. 18, 2018, s. 249-258
- Muc A., „*Wiadomości Kościelne. Kirchliche Nachrichten*” parafii św. Józefa w Rudzie Śląskiej jako źródło do dziejów miasta i parafii w latach 1908-1911, „Fides. Biuletyn Federacji Bibliotek Kościelnych” 2016, nr 2, s. 107-126.
- Muc A., *Wartości wychowawcze prezentowane na lamach „Małego Gościa Niedzielnego” (1926-1939)*, „Bibliotheca Nostra. Śląski Kwartalnik Naukowy” 2016, nr 3, s. 86-99.

- Nalewajska L., *O guzikach w XIX wieku na podstawie "Kuriera Warszawskiego" i innych polskich periodyków*, „Kwartalnik Historii Kultury Materialnej” 2018, z. 2, s. 225-238.
- Nodzyńska E., *"Sammlung Ogoleit": Goethe, Faust, Bauer. Zielonogórski fragment kolekcji gorzowskiego księgarza*, „In Gremium. Studia nad Historią, Kulturą i Polityką” 2016, nr 10, 123—141.
- Olczak Z., Piskurewicz E., Świeżewski M., Talbierska J., Wirkus A., *Kalendarium Biblioteki Uniwersyteckiej w Warszawie 1803-2017*, [w:] *Biblioteka Uniwersytecka w Warszawie 1817-2017. Miscellanea*, red. nauk. J. Talbierska, Z. Olczak, Warszawa 2017, s. 403-521.
- ORCID [dostęp 9.07.2022]. Dostępny w WWW: <https://orcid.org/>
- Partyka J., *Calisiana w zasobie starodruków Biblioteki Jagiellońskiej*, „Zeszyty Kaliskiego Towarzystwa Przyjaciół Nauk” 2016, nr 16, s. 78-94.
- Partyka J., *Historyczny księgozbiór kamedułów eremitów z krakowskich Bielan : spojrzenie na kulturę materialno-duchową polskich kamedułów*, Kraków 2017.
- Partyka J., *Stare druki Biblioteki Jagiellońskiej : stan opracowania, proveniencje, perspektywy badawcze*, [w:] *Książka dawna i jej właściciele*, t. 1, red. D. Sidorowicz-Mulak, A. Franczyk-Cegła, Wrocław 2017, s. 61-76.
- Pindlowa W., *Bibliometria, infometria i scientometria – refleksje terminologiczne w wzajemne relacje*, [w:] *Z problemów metodologii i dydaktyki bibliotekoznawstwa i informacji naukowej*, pod red. M. Kocójowej, Kraków 1990, s. 65.
- Piotrowska E., *Biblioteka nauczycielska w Gimnazjum św. Anny w Krakowie (1850-1914)*, „Annales Universitatis Paedagogicae Cracoviensis. Studia ad Bibliothecarum Scientiam Pertinentia” 2016, z. 14, s. 290-304
- Piotrowska E., *Działalność naukowa Biblioteki Głównej Uniwersytetu Pedagogicznego w Krakowie*, [w:] tamże, 85-96.
- Polonika z "Berlinki" w Bibliotece Jagiellońskiej : rękopisy, rękopisy muzyczne, starodruki, starodruki muzyczne, wydawnictwa rzadkie i druki nowe : katalog obiektów zdigitalizowanych*, red. J. Partyka, Kraków 2016.
- Polska bibliografia bibliologiczna 2012*, oprac. G. Jaroszewicz, K. Sijka, M. Szablewski, Warszawa 2020.
- Pulikowski A., *Widoczność polskich publikacji naukowych w Internecie*, „Zagadnienia Informacji Naukowej” 2015, nr 1 (53), s. 67.
- Rak D., *Polskie biblioteki uczelniane w procesie komunikacji naukowej w latach 2010-2015*, „PTINT Praktyka i Teoria Informacji Naukowej i Technicznej” 2015, nr 4, s. 32-40 [online] [dostęp 27.07.2020]. Dostępny w World Wide Web: http://www.ptin.org.pl/pelne_teksty/2015_4.pdf
- Reformacja w Toruniu. Wpływ kultury ewangelickiej na rozwój miasta. Katalog wystawy w Muzeum Okręgowym w Toruniu, 9 czerwca - 15 października 2017*, [red. Joanna Arszyńska, Liliana Lewandowska, Aleksandra Mierzejewska], Toruń 2017.
- Repozytorium Politechniki Krakowskiej* [dostęp 9.07.2022]. Dostępny w WWW: <https://repozytorium.biblos.pk.edu.pl/>
- Repozytorium Uniwersytetu Jagiellońskiego* [dostęp 9.07.2022]. Dostępny w WWW: <https://ruj.uj.edu.pl/xmlui/>

- Repozytorium Uniwersytetu Jana Kochanowskiego w Kielcach* [dostęp 9.07.2022]. Dostępny w WWW: <https://repozytorium.ujk.edu.pl/dlibra>
- Repozytorium Uniwersytetu Łódzkiego* [dostęp 9.07.2022]. Dostępny w WWW: <https://repozytorium.uni.lodz.pl/>
- Repozytorium Uniwersytetu Rzeszowskiego* [dostęp 9.07.2022]. Dostępny w WWW: <https://repozytorium.ur.edu.pl/>
- Repozytorium Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach (RE-BUŚ)* [dostęp 9.07.2022]. Dostępny w WWW: <https://rebus.us.edu.pl/>
- Repozytorium Uniwersytetu Wrocławskiego* [dostęp 9.07.2022]. Dostępny w WWW: <https://repozytorium.uni.wroc.pl/dlibra>
- Repozytorium Uniwersytetu Zielonogórskiego* [dostęp 9.07.2022]. Dostępny w WWW: <https://zbc.uz.zgora.pl/repozytorium/dlibra>
- Repozytorium UW* [dostęp 9.07.2022]. Dostępny w WWW: <http://depotuw.ceon.pl/>
- ResearchGate* [dostęp 8.07.2022]. Dostępny w WWW: <https://www.researchgate.net/>
- Rocznik Statystyczny Rzeczypospolitej Polskiej 2021*, Warszawa 2021.
- Rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 29 czerwca 2015 roku w sprawie Systemu Informacji o Nauce*, Dz.U. z 2015 r. poz. 944
- RUMAK - Repozytorium Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu* [dostęp 9.07.2022]. Dostępny w WWW: <https://repozytorium.umk.pl/>
- Sulejewicz-Nowicka M., [recenzja] Agnieszka Chamera-Nowak, *Biblioteka, której nie ma... Andrzej Edward Koźmian i jego książki*, Warszawa: Wydawnictwo SBP, 2015, 432 s., „Acta Universitatis Lodzianensis. Folia Librorum” 2016 nr 1/2 (22/23), s. 195-200.
- Świeboda W., *Na tropie średniowiecznych rękopisów Wydziału Prawa Uniwersytetu Krakowskiego*, [w:] *Felix indiget Amicis. Studia z dziejów kultury duchowej i intelektualnej średniowiecza ofiarowane Profesorowi Krzysztofowi Ożogowi*, red. W. Świeboda, M. Zdanek, Kraków 2016, s. 277-317.
- Talbierska J., *Tarasewicz (Tarasowicz) Aleksander*, [w:] *Polski Słownik Biograficzny*, z. 213, Kraków 2018, s. 198-200.
- Warzachowska B., *Działalność kulturalno-oświatowa Górnoślązaków w świetle czasopisma „Głosy znad Odry” 1918-1924*, [w:] *Książka, biblioteka, informacja. Między podziałami a wspólnotą V*, red. J. Dzieniakowska, M. Olczak-Kardas, Kielce 2016, s. 295-310.
- Wienczek I., *O tradycyjnych i nowych metodach w badaniach nad dawną książką*, [w:] *Tekst - tożsamość - twórca : rozważania o humanistyce współczesnej : eseje i rozprawy doktorantów Wydziału "Artes Liberales" Uniwersytetu Warszawskiego*, red. E. Niedziela, K. Usakiewicz, I. Wienczek, Warszawa 2017, s. 87-109.
- Wójcik E., Wrona G., Zając R. M., *Popularising medical knowledge in the semi-scholarly journals in the 18th century*, „Journal of Public Health, Nursing and Medical Rescue” 2018, nr 1, s. 1-8.
- Wrona G., Cieślak A., Wójcik E., Zając R. M., Kamisińska D., *Polish popular science journals since the 18th century until the year 1939 (assumptions of a research project)*, „Annales Universitatis Paedagogicae Cracoviensis. Studia ad Bibliothecarum Scientiam Pertinentia” 2017, z. 15, s. 322-332

Wrona G., Wójcik E., Zając R. M., *Women's health issues, preventive care and prophylaxis in 19th-century Polish popular medical magazines*, „Rocznik Historii Prasy Polskiej” 2018, T. 21, z. 3, s. 21-37.

Wybrane wskaźniki dla wszystkich badanych bibliotek uczelni publicznych w latach 2002-2019 [online] [dostęp 16.05.2022]. Dostępny w WWW: <https://afb.sbp.pl/afbn/wp-content/uploads/2021/08/AFBN-publiczne-2002-2019.pdf>

Wykaz uczelni publicznych nadzorowanych przez Ministra właściwego ds. szkolnictwa wyższego - publiczne uczelnie akademickie [online] [dostęp 27.07.2020]. Dostępny w World Wide Web: <https://www.gov.pl/web/nauka/wykaz-uczelni-publicznych-nadzorowanych-przez-ministra-wlasciwego-ds-szkolnictwa-wyzszego-publiczne-uczelnie-akademickie>

Zając R. M., Wrona G., Wójcik E., *Herbivores and carnivores - plant-based and meat-based diets in the Polish periodicals popularising medical science in the years 1918-1939*, „Journal of Public Health, Nursing and Medical Rescue” 2017, nr 3, s. 10-16.

Zapiski Mikołaja Kopernika w drukach Biblioteki Wyższego Seminarium Duchownego Metropolii Warmińskiej "Hosianum" w Olsztynie, pod red. ks. T. Garwolińskiego, Olsztyn 2016.